

Ankara Üniversitesi Eğitim Bilimleri Fakültesi Özel Eğitim Dergisi
Ankara University Faculty of Educational Sciences Journal of Special Education

2023, 24(1), 179-197

ARAŞTIRMA | RESEARCH

Gönderim Tarihi | Received Date: 09.05.21

Kabul Tarihi | Accepted Date: 11.12.22

Erken Görünüm | Online First: 22.12.22

Özel Yetenekli Bireyleri Konu Edinen Filmlerin İncelenmesi

[Türkçe okumak için tıklayınız](#)

Examination of Movies About Gifted Individuals

[Click here to read in English](#)

Seda Nur Şakar

Ahmet Göncü

Zeynep Yazgı-Yanık

Sunay Bulgurcu

Merve Avcı

Seray Olçay

Özel Yetenekli Bireyleri Konu Edinen Filmlerin İncelenmesi

Seda Nur Şakar ^{ID}¹

Zeynep Yazgı-Yanık ^{ID}²

Merve Avcı ^{ID}³

Ahmet Göncü ^{ID}⁴

Sunay Bulgurcu ^{ID}⁵

Seray Olçay ^{ID}⁶

Öz

Giriş: Hayatın her alanında etkin olan kitle iletişim araçları, özel yetenekli bireylere yönelik algıları da etkilemektedir. Bu araçların çizmiş olduğu özel yetenekli birey algısı, özel yetenekli kişilere ve özel yeteneğe bakış açısını şekillendirmektedir. Bu araçlar arasında yer alan sinema filmleri her yaşta ve her seviyede sosyoekonomik kitlelere ulaşma gücü bakımından önemli bir yere sahiptir. Bu çalışmanın amacı, özel yetenekli bireyleri konu edinen sinema filmlerinde özel yetenekli karakterlerin nasıl sunulduğunu ortaya koymaktır.

Yöntem: Özel yeteneklilerin konu edildiği 36 film incelenerek karakterlerin demografik ve farklı gelişim alanlarındaki (bilişsel, kişilik, sosyal-duygusal, dil) özellikleri değerlendirilmiştir. Başrolü özel yetenekli birey olarak karakterize edilen filmler araştırmaya dâhil edilmiştir. Bu ölçüt sonucunda ulaşılan 36 film, araştırmanın inceleme nesnelere oluşturulmaktadır. Durum çalışması yöntemiyle desenlenen çalışmanın verileri doküman analiziyle toplanmış, betimsel analiz yöntemiyle analiz edilmiştir. Ulaşılan filmlerin analizinde araştırmacılar tarafından alanyazından hareketle hazırlanan özel yeteneklilerle ilgili demografik özellikler ile bilişsel, sosyal-duygusal, dil ve kişilik gelişim özelliklerinin yer aldığı kontrol listesi kullanılmıştır. Kontrol listesi dikkate alınarak özel yetenekli karakterlerin özellikleri incelenmiştir.

Bulgular: Araştırma bulguları, incelenen filmlerde özel yetenekli karakterin genellikle erkek olarak tasvir edildiğini ve kimi karakterlerin özel yeteneğe eşlik eden çeşitli tanılarının olduğunu göstermektedir. Gelişim alanları açısından incelendiğinde, bilişsel gelişim alanında güçlü hafıza; sosyal-duygusal gelişim alanında öz-farkındalık; dil gelişimi alanında dili doğru ve akıcı kullanma ve kişilik gelişimi alanında ise öz-disiplin boyutlarının ön plana çıktığı görülmüştür.

Tartışma: Filmlerde özel yetenekli karakterlerin özelliklerinin genellikle alanyazınla örtüşen bir biçimde yansıtıldığı görülmektedir. Bu kapsamda özel yetenekliler eğitimi alanında çalışan uzmanlardan görüş alınarak ülkemizde özel yetenekli bireyleri konu alan filmlerin çekilmesi önerilebilir.

Anahtar sözcükler: Üstün zekâ, özel yetenek, betimsel analiz, film analizi, özel eğitim.

Atf için: Şakar, S. N., Yazgı-Yanık, Z., Avcı, M., Göncü, A., Bulgurcu, S., & Olçay, S. (2023). Özel yetenekli bireyleri konu edinen filmlerin incelenmesi. *Ankara Üniversitesi Eğitim Bilimleri Fakültesi Özel Eğitim Dergisi*, 24(1), 179-197. <https://doi.org/10.21565/ozelegitimdergisi.935326>

¹**Sorumlu Yazar:** Arş. Gör., Hacettepe Üniversitesi, E-posta: sakarsedaa@gmail.com, <https://orcid.org/0000-0002-3784-4069>

²Doktora Öğrencisi, Hacettepe Üniversitesi, E-posta: yazgizeynep@gmail.com, <https://orcid.org/0000-0002-8459-7873>

³Arş. Gör., Hacettepe Üniversitesi, E-posta: merve_avci@hacettepe.edu.tr, <https://orcid.org/0000-0002-4007-558X>

⁴Arş. Gör., Uşak Üniversitesi, E-posta: ahmet.goncu@usak.edu.tr, <https://orcid.org/0000-0003-1846-8122>

⁵Doktora Öğrencisi, Hacettepe Üniversitesi, E-posta: sunaybulgurcu@gmail.com, <https://orcid.org/0000-0002-2682-0643>

⁶Doç. Dr., Hacettepe Üniversitesi, E-posta: solcaygul@gmail.com, <https://orcid.org/0000-0002-5007-7466>

Giriş

Moscovici (1984) tarafından ortaya atılan sosyal temsil olgusu toplumların deneyimlerine dayanarak ürettikleri ortak bilgi, görüş ve kuramları ifade etmektedir (Cirhinlioğlu vd., 2006). Toplum içinde oluşturulan, kullanılan ve yaygınlaştırılan sosyal temsiller bir kişi, grup ya da nesneye karşı tutumu belirlemektedir. Bu nedenle sosyal temsiller bireylerin bir olguya ilişkin algılarını incelemek için kullanılmaktadır. Sosyal temsil kuramının en temel görevi tanıdık olmayana tanıdık hale getirmektir ve bunu demir atma (anchoring) ve nesneleştirme (objectifying) süreçleri ile gerçekleştirmektedir (Cirhinlioğlu vd., 2006). Demir atma sürecinde bilinmeyen veya tanıdık olmayan kişi, grup ya da nesnelere sınıflandırılır ve adlandırılır. Ardından nesneleştirme sürecinde kavram ya da düşünce bir sembol halinde yeniden inşa edilir. Sosyal etkileşimler sonucu yaratılan ve değiştirilen sosyal temsiller sayesinde bilgi popüler bir hal alır, basitleşir ve halkın anlayacağı bir hale dönüşür (Moscovici, 1984). Sosyal psikolojinin önemli çalışma alanlarından biri olan sosyal temsil araştırmaları sadece bireylerle değil bireylerin ürettikleri bilim, sanat, edebiyat, medya ve sinema ile de yürütülmektedir. Böylece sosyal temsillerin sosyal gerçekliğe nasıl ve ne şekilde dönüştükleri hakkında bilgi edinilmektedir. Bu bağlamda, kitle iletişim araçlarında yer alan haberler, ele alınan konular ve sunulan karakterler önem kazanmaktadır. Özellikle sinema filmlerinin bireyleri etkileme gücü ve pedagojik etkisi büyüktür (Giroux, 2002). Bu nedenle de sinema filmlerinde bireysel farklılıklara yönelik sosyal temsilleri inceleme araştırmaları alanyazına katkı sağlamaktadır. Buna, *Life is Beautiful* film ana karakterinin olumlu düşünme, motivasyon ve umut; *The Pursuit of Happiness* film ana karakterinin azim ve gayret; *Patch Adams* film ana karakterinin deneyimlere açıklık, mizah ve yaratıcılık; *Intouchables* film ana karakterinin dostluk ve arkadaşlık; *Apollo 13* film ana karakterinin liderlik ve takım çalışması özellikleriyle izleyicilerinin bu yöndeki davranışlarını olumlu anlamda etkilediğini ortaya koyan çalışma örnek olarak gösterilebilir (Smithikrai, 2016).

Özel yetenekli bireylerin yüksek zihinsel beceriler, özel yetenekler, üstün (akademik) başarı veya performansları ile toplumun genelinden farklılaştıkları herkes tarafından kabul edilse de (Sternberg & Davidson, 2005; Ziegler & Raul, 2000) özel yetenekliliğin genel kabul görmüş bir tanımı henüz yoktur (Dai, 2009). Bilim insanları özel yetenekliliğin ölçülebilir özelliklerini belirlemeye ve bunları teorik çerçevelere oturtmaya çalışırken (Cattell, 1963; Gardner, 1983; Renzulli, 1978; Sternberg, 1984), toplumun geri kalanı genellikle özel yetenekli bireylerle kişisel deneyimlerine ve medya deneyimlerine dayanan öznel tasvirlerle güvenme eğilimindedir (Callahan, 2009; Hertberg-Davis, 2009; Peterson, 2009; Reis & Renzulli, 2009). Bu tasvirler özel yetenekli bireylerle ilgili mevcut alanyazında, birbirleriyle çatışan iki görüşe dayalı olarak gerçekleştirilmektedir: Uyum (harmony) teorisi ve uyumsuzluk (disharmony) teorisi (Neihart, 1999). Uyum teorisi, özel yetenekli bireylerin hayata iyi uyum sağlayan ve başarı elde eden bireyler olduğunu öne sürmektedir. Bu teori, Terman'ın (1926), özel yetenekli öğrencilerin okulda genel olarak herhangi bir sosyal zorluk veya problem yaşamadıkları ve kişilik özellikleri açısından normal gelişim gösteren akranlarından ayrılmadıkları iddiasına dayanmaktadır. Öte yandan uyumsuzluk teorisi, özel yetenekliliğin beraberinde birtakım bedeller getirdiğini iddia etmektedir. Bu bedellerin duyarlılık, yoğunluk ve aşırı uyarılma gibi özel yetenekli bireyler için risk faktörleri içeren birçok özellikten oluştuğu iddia edilmektedir (Peterson, 2009). Bu durum özel yetenekli bireylerde travma, anksiyete, depresyon, intihar düşüncesi, zorbalık, başarısızlık, kariyer gelişim sorunları, mükemmeliyetçilik, aşırı ve yıkıcı özeleştirme, yasa dışı madde kullanımı gibi etkilere neden olabildiği ileri sürülmektedir (Gaesser, 2018; Mallatt-Grow, 2020; Tolan, 1994; Winsor & Mueller, 2020).

Alanyazın incelendiğinde uyum hipotezini destekleme eğiliminde olan araştırmaların ön plana çıktığı görülmektedir (Ackerman & Heggstad, 1997; Reis & Renzulli, 2004; Zeidner & Shani-Zinovich, 2011). Araştırma bulgularına rağmen özel yetenekli bireylere ilişkin "özel yetenekli öğrenciler duygusal sorunlar yaşamazlar, öğretmenler hangi çocukların özel yetenekli olduğunu kolaylıkla anlayabilir, ebeveynler özel yetenekli çocuklarını anlar" gibi klişeler, toplumda hatta ebeveynler ve öğretmenler arasında hüküm sürmeye devam etmektedir (Baudson, 2016; Preckel vd., 2015). Özellikle de televizyon, sinema, gazete ve kitaplar gibi yaygın kitle iletişim araçları uyumsuzluk teorisi temelinde özel yetenekli bireyleri gelişmiş entelektüel yetenekleri olan, ancak sosyal-duygusal becerilerde ve davranış kalıplarında belirgin problemlere sahip bireyler olarak tasvir etme eğilimi göstermekte (Abelman, 1992; Cox, 2000; Vialle, 2007) ve "uyumsuzluk hipotezini" destekler nitelikte betimlemektedir. Bu durum ise özel yetenekli bireylerin benlik algısının şekillenmesine yol açmaktadır. Bu betimlemeler nedeniyle özel yetenekli bireyler ya etiketlenmekten kaçınmak için potansiyellerini gizlemektedir ya da basmakalıp özellikleri benimseyerek etiketle aşırı özdeşleşmektedir (Behrend, 2012; Coleman & Cross, 1988). Haber, film veya dizilerde karakterlerin nasıl betimlendiği sadece özel yetenekli bireyleri değil aynı zamanda bu bireylerle etkileşimde olan diğerlerinin onlara ilişkin bakış açılarını, beklentilerini ve eylemlerini etkilemektedir (Ball-Rokeach & DeFleur, 1976).

Alanyazında özel yetenekli bireylerin çeşitli kitle iletişim araçlarında nasıl betimlendiklerini ele alan sınırlı sayıda araştırma bulunmaktadır (Bergold vd., 2020; Kingore, 2001). Bu çalışmalardan birinde Cox (2000), sinema filmlerinde özel yetenekli çocuklar için çizilen bazı doğal olmayan rollere ve sergilenen mitlerle başa çıkmaya yönelik bir bakış açısı sunmaktadır. Topal ve Tortop (2015, 2016) ise çalışmalarında özel yeteneklilik kavramının ve özel yetenekliler eğitiminin daha iyi anlaşılması için *Küçük Dahi* ve *Küçük Adam Tate* isimli sinema filmlerini incelemişlerdir. Adı geçen çalışmalarda filmlerde geçen olaylar alanyazındaki bilimsel bulgular ışığında ele alınmış ve tartışılmıştır. *Küçük Adam Tate* ve *Deha* filmlerindeki özel yetenekli karakterlerin sergilediği özelliklerin incelendiği bir diğer çalışmada ise sinema filmlerindeki “özel yetenekliler” portreleri eleştirel olarak ele alınmıştır (Şentürk, 2018). *Deha* filmini inceleyen bir diğer çalışma ise İmamoğlu ve Tortop’un (2017) çalışmasıdır. Bu çalışmada Mary isimli bir kız çocuğunun yetenekleri, deneyimleri ve sosyal ilişkileri özel yetenekliler eğitimi açısından değerlendirilmiştir. *Deha* filminin incelendiği başka bir çalışmada (Afat vd., 2020) özel yeteneklilerle çalışacak eğitimcilerin gelişiminde bir eğitim materyali olarak bu filmin kullanılabilirliği değerlendirilmiş ve özel yetenekli bireylere yönelik toplumsal farkındalığın artırılması amacıyla kullanılabilmesi belirtilmiştir. Karacan-Özdemir (2018) ise çalışmasında, *Ekim Düşü* filmini sosyal bilişsel kariyer kuramını temel alarak özel yeteneklilerin kariyer gelişim özellikleri ve karşılaştıkları güçlükler açısından incelemiştir. Özel yetenekli çocukların çeşitli deneyimlerini çocuk gelişimci bakış açısı ile ortaya koymayı amaçlayan bir diğer çalışmada ise 12 film incelenmiş ve özellikle erken dönemde fark edilmesinin hem bireyin hem de toplumun faydasına olacağı vurgulanmıştır (Pektaş vd., 2020). Son olarak Atmaca ve diğerleri (2022) iki kere farklı bireylerin sinema filmlerinde nasıl tasvir edildiklerini inceledikleri çalışmada, bu bireylerin bilişsel alanlarda daha olumlu betimlenirken sosyo-duygusal ve davranışsal alanlarda daha çok olumsuz olarak betimlendiklerini bildirmişlerdir.

Alanyazında yer alan araştırmalara dahil edilen filmlerde özel yetenekli bireylerin bir ya da birkaç özelliğinin belirli bir metodoloji takip etmeden analiz edildiği görülmüştür. Sinema filmlerinde özel yetenekli bireylerin farklı gelişim alanlarındaki özelliklerini bütüncül olarak analiz eden çalışmalara gereksinim olduğu belirlenmiştir. Bu çalışmada özel yetenekli bireylerin bilişsel, sosyal-duygusal ve dil gelişim özellikleri alanyazında yer alan kanıt temelli çalışmalar ışığında ele alınmış ve kavramsal bir çerçeve oluşturulmuştur. Benzer şekilde, kişilik gelişimi Beş Faktörlü Kişilik (Büyük Beşli) Kuramı çerçevesinde açıklanmıştır. Beş Faktörlü Kişilik Kuramı farklı ülke ve dillerde yapılmış çalışmalarla desteklenmiş bir kuram (Tatlıoğlu, 2014) olması nedeniyle seçilmiştir. Söz edilen noktalardan hareketle bu çalışmanın amacı, özel yetenekli bireylere yönelik sosyal temsillerin sinema filmleri aracılığıyla incelenmesidir. İncelenen filmlerde özel yetenekli karakterler nasıl betimlenmektedir ve hangi gelişimsel özellikleri ön plana çıkmaktadır sorularına yanıt aranmıştır. Özel yetenekli bireylere yönelik sosyal temsillerin incelenmesi aracılığıyla özel yeteneğe ilişkin tutumlar ortaya konabilir. Var olan tutumlar tanılama yaklaşımlarına, öğretim programlarına ve politikalara temel oluşturmaktadır. Özel yetenekli bireylerin keşfedilme ve aday gösterilme süreçlerinde, özellikle de erken çocukluk döneminde karakteristik ve gelişim özelliklerine başvurulmaktadır (Dümenci vd., 2016). Elde edilecek bulguların olası yanlış inanışların ve önyargıların farkına varılmasına yardımcı olacağı beklenmektedir. Böylece özel yetenekli bireylere özel gereksinimlerini karşılayacak uygulama ve programlar geliştirilmesine katkı sağlaması umulmaktadır. Ayrıca, kitap/yazılı materyal ile terapi anlamına gelen bibliyoterapiden doğan film terapi “kendi kendine yardım” sürecinin önemli bir parçasıdır (Hébert & Hammond, 2006; Hébert & Neumeister, 2001). Bu çalışmanın bulgularının özel yetenekli bireylerin kendilerinin yalnız olmadığını hissetmeleri, kendilerine benzer özelliklere sahip başka kişilerin olduğunu fark etmelerini sağlamaya yönelik bireysel ya da grupla danışma uygulamalarına kaynak olması beklenmektedir.

Yöntem

Araştırma Deseni

Bu araştırma, nitel araştırma yaklaşımlarından durum çalışması ile desenlenmiştir. Durum çalışması güncel bir veya daha fazla durumu, duruma ilişkin etkenleri bütüncül bir bakış açısı ile ele alarak derinlemesine incelemeyi amaçlar (Merriam & Grenier, 2019; Yin, 2017). Bu çalışmada özel yetenekli bireyleri konu alan filmlerin bütüncül bir bakış açısı ile derinlemesine incelenmesi amaçlanmıştır.

Çalışma Grubu

Gözlem birimlerinin belli özelliklere sahip olması istendiğinde ölçüt örnekleme yöntemi kullanılır (Büyüköztürk vd., 2014). Böylece belirlenen ölçütü karşılayan birimler çalışma grubuna dahil edilir. Bu çalışmada özel yetenekli bireyleri konu edinen tüm filmlere ulaşılması hedeflendiğinden herhangi bir dil ve tarih sınırlaması konulmaksızın Nisan 2020’ye kadar olan başrolünü özel yetenekli bireylerin oluşturduğu filmlere yönelik taramalar yapılmıştır. Bu tarama sürecinde filmlerin açıklamaları incelenmiştir. İnceleme sonucunda başrolünü özel yetenekli bireylerin oluşturduğu filmler çalışma grubuna dahil edilmiştir. Bu amaçla dördü özel yetenekliler eğitimi alanında lisansüstü eğitim gören, biri Türkçe dil uzmanı ve biri özel eğitim alanında doçentlik derecesini almış olmak üzere altı araştırmacı tarafından herhangi bir dil ve tarih sınırlaması belirlenmeksizin Internet Movie Database [IMDb] ve Beyazperde internet sitelerinde taramalar yapılarak özel yeteneklileri konu edinen filmlere ulaşılmıştır. Ek olarak Girgin

(2017) tarafından eğitimcilerin uygun içerikli film seçmelerini kolaylaştırmak amacıyla içeriklerine göre film seçimi yapılabilen ve her filmin pedagojik değerini gösteren bilgilerin (ör. özel eğitim, rehberlik, eleştirel pedagoji, vb.) yer aldığı 200 filmde oluşan listeden yararlanılmıştır. Araştırmacılar ulaştıkları filmlerin açıklamalarını okuyarak özel yetenekli karakteri olduğunu belirledikleri filmleri listelemişlerdir. Ardından listeler birleştirilmiş ve ismi birden fazla araştırmacı tarafından listeye eklendiği için tekrar eden filmler silinmiştir. Araştırmaya dâhil etme ölçütü filmin başrolünde özel yetenekli birey/bireylerin yer alması olarak belirlenmiştir. Bu özelliği taşımayan filmler çalışma grubu dışında bırakılmıştır. Tarama sonucunda 41 sinema filmi belirlenmiştir. Belirlenen 41 film izlendikten sonra bu filmlerden dördü özel yetenekli bir karakteri ele almaması, biri ise filme ulaşamaması sebebiyle çalışma kapsamından çıkarılmıştır. Geriye kalan, 1984-2018 yılları arasında yayımlanan 36 film ise incelemeye alınmıştır. Çalışma grubuna dâhil edilen filmlere ve bu filmlere ilişkin özelliklere, filmlerin izlenme sırası dikkate alınarak Tablo 1’de yer verilmiştir. Tablo 1’de görüldüğü gibi 36 filmin dokuzu (%25) 2000 yılından önce, 11’i (%30.6) 2000-2010 yılları arasında, 16’sı (%44.4) ise 2010 yılından sonra yayımlanmıştır.

Tablo 1*Özel Yeteneklileri Konu Edinen Filmlerin Listesi*

	Filmin orijinal adı	Türkçe adı	Yıl	Ülke	Film türü
1	The Theory of Everything	Her Şeyin Teorisi	2017	İngiltere	Biyografi, dram, romantik
2	Mr. Turner	Mr. Turner	2014	İngiltere, Fransa, Almanya	Biyografi, dram, tarih
3	Rain Man	Yağmur Adam	1988	ABD	Dramatik, komedi
4	Wunderkinder	Harika Çocuk	2011	Almanya	Dram
5	21	21	2008	ABD	Dram, gerilim
6	The Man Who Knew Infinity	Sonsuzluk Teorisi	2015	İngiltere	Biyografik, dram
7	Vitus	Küçük Dahi	2006	İsviçre	Dram, müzikal
8	Agust Rush	Kalbini Dinle	2007	ABD	Dram, müzik
9	Amadeus	Amadeus	1984	ABD	Biyografi, dram, müzikal
10	Proof	Kanıt	2005	ABD	Dram
11	Akeelah and the Bee	Sözcüklerin Gücü	2006	ABD	Aile, dram
12	Temple Grandin	Temple Grandin	2010	ABD	Biyografi, dram
13	Au Bout Des Doigts	Au Bout Des Doigts	2018	Fransa	Dram, romantik
14	X+Y	X+Y	2014	İngiltere	Dram, romantik
15	The Social Network	Sosyal Ağ	2010	ABD	Biyografi, dram
16	A Beautiful Mind	Akıl Oyunları	2001	ABD	Biyografi, dram
17	The Little Man Tate	Küçük Adam Tate	1991	ABD	Dram
18	Good Will Hunting	Can Dostum	1998	ABD	Dram, romantik
19	Taare Zaamen Par	Her Çocuk Özeldir	2007	Hindistan	Dram, aile
20	October Sky	Ekim Düşü	1999	ABD	Biyografi, dram, aile
21	Searching for Bobby Fischer	Masum Hamleler	1993	ABD	Biyografi, dram
22	Pawn Sacrifice	Şah Mat	2014	ABD	Biyografi, dram,
23	IQ	Aşk ve Zekâ	1994	ABD	Komedi, romantik
24	Something the Lord Made	Tanrıyı Oynayanlar	2004	ABD	Biyografi, dram
25	Sherlock Holmes: A Game of Shadows	Sherlock Holmes: Gölge Oyunları	2011	ABD	Aksiyon, macera, gizem
26	Steve Jobs	Steve Jobs	2015	ABD	Biyografi, dram
27	Gifted	Deha	2017	ABD	Dram
28	The Imitation Game: Enigma	Yapay Oyun	2014	İngiltere, ABD	Biyografi, dram, gerilim
29	3 Idiots	3 Aptal	2009	Hindistan	Komedi, dram
30	Finding Forrester	Forrester’ı Bulmak	2001	ABD	Dram
31	Matilda	Matilda	1996	ABD	Komedi, aile
32	Pi	Pi	1998	ABD	Dram, korku, gizem
33	Sherlock Holmes	Sherlock Holmes	2009	ABD	Aksiyon, macera, gizem
34	Whiplash	Whiplash	2014	ABD	Dram, müzik
35	Van Gogh: At Eternity’s Gate	Van Gogh: Sonsuzluğun Kapsamında	2018	ABD	Biyografi, dram
36	Hadi Be Oğlum	Hadi Be Oğlum	2018	Türkiye	Dram

Not: ABD = Amerika Birleşik Devletleri.

Verilerin Toplanması

Araştırmada veriler doküman analizi ile toplanmıştır. Doküman analizinin kapsamı; araştırılması amaçlanan olgu veya olaylar hakkında bilgi veren yazılı, görsel veya sesli materyallerin analizinden oluşmaktadır (Yıldırım & Şimşek, 2018). Bu araştırmada doküman analizinin kapsamını görsel dokümanlar, başka bir ifadeyle özel yetenekli bireyleri konu edinen sinema filmleri oluşturmaktadır.

Veri Toplama Araçları

Çalışma grubuna dâhil edilen filmlerin analiz edilmesi amacıyla araştırmacılar tarafından alanyazın dikkate alınarak bir kontrol listesi (Ek) oluşturulmuştur. Kontrol listesinde filmlerdeki özel yetenekli karakterlerin demografik özellikleri ve gelişim özelliklerinin (bilişsel gelişim özellikleri, kişilik gelişim özellikleri, sosyal-duygusal gelişim özellikleri, dil gelişimi özellikleri) incelenmesi amacıyla iki genel kategoriye yer verilmiştir. Demografik özellikler kategorisinde; (a) cinsiyet, (b) yaş, (c) yetenek alanı, (d) yeteneğin kullanıldığı alan, (e) eş tanı, (f) ebeveyn, (g) aile ortamı ve (h) destekleyici kişi başlıklarında özel yetenekli bireyler ile filmin geçtiği ortam ve filmdeki diğer kişilerle ilgili değerlendirmelere yer verilmiştir. Benzer şekilde gelişim özellikleri kategorisinde ise belirlenen dört alt kategoriye yönelik değerlendirmeler; (1) bilişsel gelişim özellikleri, (a) yaratıcı düşünme, (b) eleştirel düşünme, (c) analitik düşünme, (d) dikkat, (e) öğrenme hızı ve isteği, (f) güçlü hafıza açısından; (2) kişilik gelişimi özellikleri, (a) dışa dönüklük, (b) uyumluluk, (c) öz disiplin, (d) deneyime açık olma, (e) duygusal tutarlılık açısından; (3) sosyal duygusal gelişim özellikleri, (a) liderlik, (b) adalet (c) mizah, (d) empati, (e) öz farkındalık ve (f) aşırı duyarlılık açısından; ve (4) dil gelişimi özellikleri (a) zengin kelime hazinesi ile (b) dili doğru ve akıcı kullanma boyutları kullanılarak yapılmıştır. Bu çalışmada, kodlama sürecine geçmeden önce yansız atama ile seçilen iki film (*Her Şeyin Teorisi* ve *Mr. Turner*) tüm araştırmacılar tarafından izlenmiş ve betimsel analiz için hazırlanan form dikkate alınarak değerlendirilmiştir. Bunun ardından araştırmacılar kodlamalarını karşılaştırmış kodlama güçlüğü yaşadıkları maddeleri belirlemişlerdir. Kodlamada uyumsuzluk yaşandığı düşünülen noktalar üzerine konuşulmuş ve görüş birliğine varılana kadar tartışılmaya devam edilmiştir. Araştırmacılar her bir maddede nelere dikkat edecekleri ve nasıl kodlama yapacakları üzerine fikir birliğine varmışlardır. Bu sürecin sonunda kontrol listesine son hâli verilmiştir. Böylece araştırmacıların değerlendirme sürecinde ortak bakış açısı geliştirmesi sağlanmıştır. Ardından araştırmacılar ikişer kişilik üç grup şeklinde alt çalışma gruplarına ayrılmıştır. Bu sayede her film için birden fazla araştırmacının değerlendirilmesi alınmış, karşılıklı olarak verilerin denetlemesi sağlanmıştır. Her alt grubun izleyeceği filmlerin dağılımı seçkisiz atama ile belirlenmiştir.

Verilerin Analizi

Sinema filmlerinde özel yetenekli karakterlerin demografik ve gelişimsel özelliklerinin nasıl betimlendiğini ortaya koymayı amaçlayan bu çalışmada, araştırmacının inceleme nesnesini oluşturan filmler, betimsel analiz tekniği ile analiz edilmiştir. Betimsel analiz, gözlem, görüşme veya doküman incelemeleri yolu ile elde edilen verilerin bir çerçeveye ya da başlıklara göre kodlanması, sayısal verilere dönüştürülerek özetlenmesi ve yorumlanmasını kapsamaktadır (Yıldırım & Şimşek, 2018). Araştırmacılar filmleri, kontrol listesini dikkate alarak, 16 Nisan-15 Haziran 2020 tarihleri arasında izlemiştir. Alt gruplardaki her bir araştırmacı filmleri aynı sıra ile ancak bağımsız olarak izlemiş ve kontrol listesini kodlamıştır. Araştırmacılar tüm filmleri izledikten sonra, kontrol listelerini karşılaştırmış ve %100 fikir birliği sağlanıncaya kadar filmlerle ilgili aldıkları notlara dayanan bulguları tartışmışlardır. Gerekli durumlarda bazı sahneler tekrar izlenip değerlendirilmiştir. Bunun sonucunda, araştırmacılar tarafından belirlenen özellikler temelinde kodlamalar yapılarak elde edilen veriler analiz edilmiştir.

İnandırıcılık

İnandırıcılık, araştırma verilerinin ve analiz sürecinin araştırma amacına uygunluğu (Graneheim & Lundman, 2004) ve verilerin doğru bir şekilde yorumlanması noktasında araştırmacının güven vermek için çaba göstermesidir (Whittemore vd., 2001). Kontrol listesinin kullanılması, birden fazla araştırmacının verileri denetliyor olması, alıntılara yer verilmesi (Yıldırım, 2010) araştırmanın inandırıcılığını arttıran faktörlerdendir. Değerlendirme işlemi sonrasında alt gruplar bazında, kodlayıcılar arasındaki güvenilirlik katsayısı “Görüş birliği / (görüş birliği + görüş ayrılığı) x 100” formülü ile hesaplanmıştır (Miles & Huberman, 1994). Güvenirlik ortalaması % 96 (ranj = 80-100) olarak bulunmuştur. Bunlara ek olarak inandırıcılığı sağlama amacı ile bulguların raporlaştırılmasında filmlerden doğrudan alıntılara yer verilmiştir.

Bulgular

Bu bölümde incelenen 36 filmdeki karakterlerin genel bilgileri ve gelişim alanlarına yönelik elde edilen araştırma bulgularına yer verilmiştir. Tablo 2’de özel yetenekli karakterlerin genel özelliklerine ilişkin bulgular sunulmuştur.

Tablo 2

Özel Yetenekli Karakterlerin Genel Özellikleri (Birey)

Filmler	Cinsiyet	Yaş	Yetenek alanı	Eş tanı/farklı alanda yetenek
1 Her Şeyin Teorisi	E	Genç	Fizik	Var (Motor nöron hastalığı)
2 Mr. Turner	E	Orta yaşlı	Resim	Yok
3 Akıl Oyunları	E	Genç-yaşlı	Uzamsal zekâ	Var (Şizofreni)
4 Küçük Adam Tate	E	Çocuk	Fen ve matematik	Var (Resim, müzik)
5 Sosyal Ağ	E	Genç	Yazılım	Yok
6 Şah Mat	E	Tüm hayatı	Satranç	Yok
7 Tanrıyı Oynayanlar	E	Genç	Tıp	Yok
8 Can Dostum	E	Genç	Matematik	Var (Fotografik hafıza)
9 Her Çocuk Özeldir	E	Çocuk	Resim	Var (Öğrenme güçlüğü)
10 Masum Hamleler	E	Çocuk	Satranç	Yok
11 Ekim Düşü	E	Çocuk	Fen	Var (Matematik)
12 IQ	E	Orta yaşlı	Yaratıcılık	Yok
13 Sherlock Holmes: Gölge Oyunları	E	Orta yaşlı	Bilim	Yok
14 Yağmur Adam	E	Yaşlı	Savant (Görsel hafıza, sayma)	Var (Otizm)
15 Harika Çocuk	E	Çocuk	Müzik	Yok
16 21	E	Genç	Matematik	Yok
17 Sonsuzluk Teorisi	E	Genç	Matematik	Yok
18 Küçük Dahi	E	Çocuk	Müzik	Yok
19 Kalbini Dinle	E	Çocuk	Müzik	Yok
20 Amadeus	E	Genç	Müzik	Yok
21 Kanıt	K	Genç	Matematik	Var (Psikolojik sorunlar)
22 Sözcüklerin Gücü	K	Çocuk	Hafıza	Yok
23 Temple Grandin	K	Genç	Görsel uzamsal zekâ	Var (Otizm)
24 Au Bout Des Doigts	E	Genç	Müzik	Yok
25 X+Y	E	Çocuk	Matematik	Var (Otizm)
26 Steve Jobs	E	Orta yaşlı	Bilgisayar bilimi	Yok
27 Deha	K	Çocuk	Matematik	Yok
28 Yapay Oyun	E	Orta yaşlı	Bilgisayar bilimi	Yok
29 3 Aptal	E	Genç	Mühendislik	Yok
30 Forrester’ı Bulmak	E	Genç	Genel zihinsel yetenek	Var (Basketbol ve edebiyat)
31 Matilda	K	Çocuk	Genel zihinsel yetenek	Yok
32 Pi	E	Orta yaşlı	Matematik	Yok
33 Sherlock Holmes	E	Orta yaşlı	Dedektiflik	Yok
34 Whiplash	E	Genç	Müzik	Yok
35 Van Gogh: Sonsuzluğun Kapısında	E	Orta yaşlı	Resim	Yok
36 Hadi Be Oğlum	E	Çocuk	Müzik	Var (Otizm ve epilepsi)

Not: E = erkek; K = kadın.

Tablo 2’de özel yetenekli bireylerin ele alındığı 36 filmde yer alan 36 özel yetenekli karakterin genel bilgilerine yer verilmiştir. Filmlerde yer alan 36 karakterden 31 karakter erkek, 5 karakter ise kadındır. Buna göre filmlerin büyük çoğunluğunda erkek karakterlerin rol aldığı görülmektedir. Karakterlerin yaş dağılımlarına bakıldığında 12 karakterin çocuk (ör. *Küçük Adam Tate*), 13 karakterin genç (ör. *Sosyal Ağ*), 8 karakterin orta yaşlı (ör. *Mr. Turner*) 1 karakterin ise yaşlı (ör. Yağmur Adam) grubunda değerlendirildiği görülmüştür. 2 karakterin de film boyunca hayatının birden fazla bölümüne yer verildiği (ör. *Şah Mat*) tespit edilmiştir. 36 filmde yer verilen 36 karakterden 12’sinin özel yeteneğe eşlik eden bir başka gereksiniminin olduğu görülmüştür. Bu 12 karakterin eşlik eden gereksinimleri incelendiğinde 8’inin (ör. *Hadi Be Oğlum*) otizm gibi özel gereksinimlere sahip olduğu, 4’ünün (ör. *Forrester’ı Bulmak*) ise çoklu potansiyele sahip olduğu görülmüştür. İzlenen 36 filmde 14’ü (ör. *Her Şeyin Teorisi*) biyografik nitelikli olup, özel yetenekli bir bireyin gerçek yaşam öyküsüne dayanmaktadır. Tablo 3’te özel yetenekli karakterlerin ailelerinin genel özelliklerine ilişkin bulgular sunulmuştur.

Tablo 3*Özel Yetenekli Karakterlerin Genel Özellikleri (Aile)*

Filmler	Ebeveyn (var-yok)	Aile ortamı(olumlu-nötr-olumsuz)	Ebeveynin eğitime bakışı (olumlu-olumsuz)	Destekleyici kişi (var-yok)
1 Her Şeyin Teorisi	Var	Olumlu	Olumlu	Var (Hocası ve eşi)
2 Mr. Turner	Var	Olumsuz	Olumlu	Var (Babası)
3 Akıl Oyunları	Filmde yer almıyor	Olumlu	Filmde yer almıyor	Var (Eş)
4 Küçük Adam Tate	Var	Olumlu	Olumlu	Var (Anne)
5 Sosyal Ağ	Filmde yer almıyor	Filmde yer almıyor.	Filmde yer almıyor	Var (Arkadaş)
6 Şah Mat	Var	Nötr	Olumlu	Var (Din adamı)
7 Tanrıyı Oynayanlar	Var	Olumlu	Olumsuz	Var (Eşi)
8 Can Dostum	Yok	Olumsuz	Filmde yer almıyor	Var (Terapist ve matematik hocası)
9 Her Çocuk Özeldir	Var	Olumlu-olumsuz	Olumlu	Var (Resim öğretmeni)
10 Masum Hamleler	Var	Olumlu	Olumlu	Var (Anne, hoca)
11 Ekim Düşü	Var	Olumsuz (başta), olumlu (sonrasında)	Olumsuz	Var (Öğretmen)
12 IQ	Filmde yer almıyor	Filmde yer almıyor	Filmde yer almıyor	Var (Albert Einstein)
13 Sherlock Holmes: Gölge Oyunları	Filmde yer almıyor	Filmde yer almıyor	Filmde yer almıyor	Var (Dr. Watson)
14 Yağmur Adam	Yok	Filmde yer almıyor	Filmde yer almıyor	Var (Bakımyurdu çalışanları, kardeşi)
15 Harika Çocuk	Var	Olumlu	Olumlu	Var (Müzik hocası, arkadaşları ve ailesi, bira fabrikası çalışanı)
16 21	Var	Olumlu	Olumlu	Var (Arkadaşlar)
17 Sonsuzluk Teorisi	Var	Olumlu	Olumlu	Var (Hocası ve hocanın arkadaşı)
18 Küçük Dahi	Var	Olumlu	Olumlu	Var (Dede)
19 Kalbini Dinle	Yok (Sonra dâhil oluyorlar)	Olumlu	Sonradan hayatına dâhil oldular	Var (Yetimhanedeki sosyal hizmet görevlisi, sokakta tanıştığı çocuk, öğretmenler)
20 Amadeus	Var	Olumlu	Olumlu	Var (Babası ve eşi)
21 Kanıt	Var	Olumlu	Olumlu	Var (Babasının asistanı)
22 Sözcüklerin Gücü	Var	Olumsuz	Olumsuz (başta), olumlu (sonrasında)	Var (Öğretmen)
23 Temple Grandin	Var	Olumlu	Olumlu	Var (Annesi, teyzesi, fen öğretmeni, oda arkadaşı)
24 Au Bout Des Doigts	Var	Olumsuz	Olumsuz (başta), olumlu (sonrasında)	Var (Öğretmenleri, şefi, kız arkadaşı)
25 X+Y	Var	Olumlu	Olumlu	Var (Anne, öğretmen ve arkadaş)
26 Steve Jobs	Filmde yer almıyor	Olumsuz	Filmde yer almıyor	Var (İş arkadaşı)
27 Deha	Yok	Olumlu	Olumlu	Var (Dayısı ve komşusu)
28 Yapay Oyun	Yok	Filmde yer almıyor	Filmde yer almıyor	Yok
29 3 Aptal	Filmde yer almıyor	Filmde yer almıyor	Filmde yer almıyor	Yok
30 Forrester'ı Bulmak	Var	Nötr	Olumlu	Var (Arkadaşı)
31 Matilda	Var	Olumsuz	Olumsuz	Var (Öğretmen)
32 Pi	Filmde yer almıyor	Filmde yer almıyor	Filmde yer almıyor	Yok
33 Sherlock Holmes	Filmde yer almıyor	Filmde yer almıyor	Filmde yer almıyor	Var (Arkadaşı)
34 Whiplash	Var	Nötr	Olumsuz	Yok (Zorlayan öğretmeni var)
35 Van Gogh: Sonsuzluğun Kapısında	Filmde yer almıyor	Filmde yer almıyor	Filmde yer almıyor	Yok
36 Hadi Be Oğlum	Var	Olumlu	Olumlu	Var (Babası ve piyano öğretmeni)

Tablo 3'te özel yetenekli bireylerin konu edindiği filmlerde tespit edilen 36 özel yetenekli karakterin ev/aile ortamlarına ilişkin bilgilere yer verilmiştir. 36 özel yetenekli karakterin 23'ünün en az bir ebeveyninin yanında olduğu (ör. *Whiplash*), 13'ünün ebeveynine filmde yer verilmediği (ör. *Van Gogh: Sonsuzluğun Kapısında*) gözlenmiştir. Filmlerde genellikle özel yetenekli bireylerin ailelerine yer verilmiştir. Filmlerin 16'sında karakterlerin olumlu bir aile ortamına sahip olduğu (ör. *Her Şeyin Teorisi*) görülürken 7 tanesinde olumsuz bir ortam (ör. *Can Dostum*) bulunmaktadır. 2 filmde aile tutumları zaman içinde değişirken (ör. *Ekim Düşü*) 3 filmde aile nötr bir tutum (ör. *Şah Mat*) göstermektedir. 9 filmde ise aile ortamına yönelik bir bulgu yer almamaktadır (ör. *Pi*). Filmdeki karakterlerin ebeveynlerinin eğitime bakışı değerlendirildiğinde 17 ailenin eğitime bakışı olumlu (ör. *Harika Çocuk*), 4 ailenin olumsuz (ör. *Matilda*), 2 ailenin eğitime bakış açısının önce olumsuz sonra olumlu olduğu (ör. *Au Bout Des Doigts*) görülmüştür. 1 filmde ise ailenin sonradan filme dâhil olması nedeniyle ebeveyn bakış açısı bu kategori kapsamında ele alınmamıştır (ör. *Kalbini Dinle*). Sonuç olarak ebeveynlerin eğitime bakış açısının verildiği filmlerde genellikle özel yetenekli birey ebeveynlerinin eğitime bakışlarının olumlu olduğu görülmektedir. Ayrıca 12 karakterin ebeveyninin eğitime bakış açısına yönelik bir göstergeye yer verilmediği (ör. *Akıllı Oyunları*) gözlenmiştir. Filmlerde yer alan 36 karakterin 31'inin yakınlarında ailesinden (ör. *Küçük Dahi*), eğitim hayatından (ör. *Her Çocuk Özeldir*) veya arkadaş çevresinden (ör. *21*) bir ya da birden çok destekleyicisinin olduğu görülmektedir. 5 karakterin ise çevresinde destekleyici bir kişi bulunmadığı (ör. *Van Gogh: Sonsuzluğun Kapısında*) gözlenmiştir. Filmlerde genellikle özel yetenekli bireylere destek olan birey veya bireylerin olduğu görülmektedir. Tablo 4'te özel yetenekli karakterlerin bilişsel gelişim özelliklerine ilişkin bulgular sunulmuştur.

Tablo 4*Bilişsel Gelişim*

Boyutlar	Davranışı gösterme (f)	Davranışın aksini gösterme (f)	Davranışın gözlenmemesi (f)
Yaratıcı düşünme	34 (%94.4)	1 (%2.78)	1 (%2.78)
Eleştirel düşünme	28 (%77.78)	4 (%11.11)	4 (%11.11)
Analitik düşünme	33 (%91.67)	2 (%5.56)	1 (%2.78)
Problem çözme	32 (%88.89)	1 (%2.78)	3 (%8.33)
Dikkat	35 (%97.22)	-	1 (%2.78)
Öğrenme hızı ve isteği	35 (%97.22)	-	1 (%2.78)
Güçlü hafıza	36 (%100)	-	-

Tablo 4'te karakterlerin bilişsel gelişimlerine ilişkin bulgulara yer verilmiştir. Karakterlerin en fazla gösterdiği özellik güçlü hafızadır. Bunu takip eden özellikler sırası ile dikkat, öğrenme hızı ve isteği, yaratıcı düşünme, analitik düşünme, problem çözme ve eleştirel düşünmedir.

Güçlü hafıza incelenen filmlerin tümünde tüm özel yetenekli karakterler için gözlenebilen bir özellik olarak karşımıza çıkmaktadır. Örneğin, *Küçük Adam Tate* isimli filmde karakterin çok küçük yaşlardan itibaren anılarını hatırlaması bu filmde yer alan karakterin güçlü hafıza özelliğine sahip olduğunun bir göstergesidir. Yaratıcı düşünme becerisi, ele alınan filmlerin 34'ünde (%94,4) gözlenmiştir. *Tanrıyı Oynayanlar* isimli filmde karakterin bulunduğu malzemelerle yeni bir ürün ortaya koyması ve bunun üzerine "Etrafta bulduğum bazı şeyleri birleştirip yaptım. Bu, gece tıpkı geç saatte eve gelip karanlıkta her şeyin yerini bilirsin ya işte..." şeklinde yanıt vermesi yaratıcı düşünme becerisi sergilediğini gösteren bir işaret olarak ele alınmıştır.

Akıllı Oyunları isimli filmde de John Nash'in "Yaygın dinamikleri incelemek ve farklı bir şeyler bulmam gerek, o zaman önemli biri olabilirim." demesi problem çözme, yaratıcı düşünme, eleştirel düşünme, analitik düşünme gibi üst düzey düşünme becerilerine sahip olduğunun göstergesi olarak değerlendirilmiştir.

Öğrenme hızı ve isteği özelliği değerlendirilirken karakterlerin kendilerine destek olan birinin varlığında ve yokluğunda öğrenme durumları incelenmiştir. Örneğin *21* isimli filmde özel yetenekli karakterin hocası tarafından keşfedilip çalışma grubuna dâhil edilmesi ve işi hızlı bir biçimde öğrenmesi özelliğinin varlığı kodlamasının yapılmasını sağlamıştır. *Kalbini Dinle* isimli filmde ise karakterin sokak şarkıcısı olan akranını dinledikten sonra gitar çalmayı denemesi ve çalmaya başlaması bu filmde de öğrenme hızı ve isteğinin varlığına yönelik kodlama yapılmasını sağlamıştır. Tablo 5'te özel yetenekli karakterlerin kişilik gelişim özelliklerine ilişkin bulgular sunulmuştur.

Tablo 5*Kişilik Gelişimi*

Boyutlar	Davranışı gösterme (f)	Davranışın aksini gösterme (f)	Davranışın gözlenmemesi (f)
Dışa dönüklük	23 (%63.89)	13 (%36.11)	-
Uyumluluk	17 (%47.22)	16 (%44.44)	3 (%8.33)
Öz disiplin	30 (%83.33)	5 (%13.89)	1 (%2.78)
Deneyime açık olma	23 (%63.89)	9 (%25)	4 (%11.11)
Duygusal tutarlılık	18 (%50)	13 (%36.11)	5 (%13.89)

Tablo 5'te karakterlerin kişilik gelişimlerine ilişkin bulgulara yer verilmiştir. Karakterlerin en fazla gösterdiği özellik öz disiplindir. Bunu takip eden özellikler sırası ile dışa dönüklük ve deneyime açık olma, duygusal tutarlılık ve uyumluluktur.

Çalışmada incelenen filmlerde karakterlerin çoğunluğunun öz disiplin özelliğine sahip olduğu tespit edilmiştir. Örneğin *Her Şeyin Teorisi* isimli filmdeki karakterin hastalığı sırasında dahi çalışmasını tamamlamaya çalışması karakterin bu özelliği taşıdığına dair bir işaret olarak görülmüştür. Yine *Her Şeyin Teorisi* filminde karakterin dinî inancı gereği deniz aşırı ülkelere seyahat etmeye dair çekincelerinin olması deneyime açık olma özelliğinin aksi yönde kodlanmasını gerektirmiştir. *Kalbini Dinle* isimli filmde ise çocuk yaştaki karakterin Julliard'a girme fırsatını yakalayacağı bir dizi karar alması karakterin deneyime açık olma özelliğini taşıdığına işaret olarak ele alınmıştır. Ekim Düşü filminde karakterin fikirlerini gerçekleştirmek için okul tarafından dışlanmış Quentin'le düşüncelerini paylaşarak ondan destek istemesi ve babasının karşı gelmesine rağmen, Bykovsky'den kaynak yapımı için yardım istemesi dışadönüklük özelliği sergilediğini göstermektedir. *Ekim Düşü* filminde ise Homer Hickam isimli özel yetenekli bireyin kırtasiyeden çeşitli ürünler alıp bunlarla roket yapmayı denemesi, deneyime açık olduğunu göstermektedir.

En az gözlemlenen duygusal tutarlılık ve uyumluluk özellikleri ile ilgili X+Y isimli filmde karakterin annesi ve arkadaşına karşı olan davranışları arasındaki tutarsızlık, bu karakterde duygusal tutarlılığın olmadığına dair bir işaret olarak ele alınmıştır. Yine *Kanıt* isimli filmdeki karakterin babasının öğrencisi ile olan ilişkisinde dengesiz bir tutum sergilemesi duygusal tutarlılık göstermediğine dair kodlanma yapılmasına neden olmuştur. Tablo 6'da özel yetenekli karakterlerin sosyal duygusal gelişim özelliklerine ilişkin bulgular sunulmuştur.

Tablo 6*Sosyal Duygusal Gelişim*

Boyutlar	Alt boyutlar	Davranışı gösterme (f)	Davranışın aksini gösterme (f)	Davranışın gözlenmemesi (f)
Sosyal özellikler	Liderlik	19 (%52.78)	5 (%13.89)	12 (%33.33)
	Adalet	19 (%52.78)	6 (%16.67)	11 (%30.56)
	Mizah	19 (%52.78)	1 (%2.78)	16 (%44.44)
Duygusal özellikler	Empati	20(%55.56)	9 (%25)	7 (%19.44)
	Öz farkındalık	30 (%83.33)	4 (%11.11)	2 (%5.56)
	Aşırı duyarlılık	28 (%77.78)	1 (%2.78)	7 (%19.44)

Tablo 6'da karakterlerin sosyal duygusal gelişimlerine ilişkin bulgulara yer verilmiştir. Karakterlerin en fazla gösterdiği özellik öz farkındalıktır. Bunu takip eden özellikler sırası ile aşırı duyarlılık, empati, liderlik, adalet ve mizahdır. Biyografik bir film olan *Masum Hamleler'de* özel yetenekli olan Josh parkta satranç oynayan arkadaşı için "Vinnie sokakta mı uyuyor? Ben büyüyünceye kadar benim yatağında uyuyabilir." diyerek empati özelliğine sahip olduğunu göstermiştir. Ekim Düşü filminde Homer Hickam isimli başrol karakterinin amatör roket yapımı için arkadaşlarına liderlik ettiği görülmektedir. *Deha* filminde Mary karakterinin sınıf arkadaşının projesinin parçalanmasına sebep olan öğrenciye kitapla vurarak zarar vermesi olumsuz bir davranış olsa da adalet arayışına örnek gösterilebilir. Ayrıca filmlerin neredeyse tamamında mizah unsurları taşıyan repliklere yer verildiği görülmüştür.

Kendisine yöneltilen "Neyi görüyorsun?" sorusuna "Her şeyi, bu benim lanetim." yanıtını veren *Sherlock Holmes*, sahip olduğu özelliklerin farkında olduğunu açık biçimde göstermektedir. *Kanıt* isimli filmde karakterin akademik açıdan durduğu noktanın farkında olmayışı, buluşunun babasının fikirleri mi kendisine ait fikirler mi olduğundan emin olamayışı karakterin öz farkındalık sergilemediğine dair bir gösterge olarak yorumlanmıştır. Buna ek olarak özel yetenekli karakterin öz farkındalık özelliği göstermediği gözlemlenen filmlerde (ör. *Kanıt*, *X+Y*), karakterin özel yeteneğine eşlik eden bir tanısının daha olduğu ortaya çıkmıştır.

Temple Grandin isimli filmde karakterin hayvanların bakımı ve yıkanması hususunda yapılan eziyetleri görüp bunun önüne geçebilmek için hayvancılık alanında geliştirdiği icatlar ve düşünme biçimi bu karakterin aşırı duyarlılık özelliğini taşıdığına işaret olarak ele alınmıştır. *Şah Mat* filminde karakterin “*Bütün şartlarım yerine getirilene kadar oynamayacağım.*” diyerek istediği koşulların sağlanmasını talep etmesi ve şartların sağlanmaması durumunda “*Bu, dikkat dağıtan şeylerle oynamayacağım.*” diyerek satranç turnuvasına katılmaması aşırı duyarlılığı olduğuna işaret etmektedir. Tablo 7’de özel yetenekli karakterlerin dil gelişimi özelliklerine ilişkin bulgular sunulmuştur.

Tablo 7*Dil Gelişimi*

Boyutlar	Davranışı gösterme (f)	Davranışın aksini gösterme (f)	Davranışın gözlenmemesi (f)
Zengin kelime hazinesi	27 (%75)	3 (%8.33)	6 (%16.67)
Dili doğru ve akıcı kullanma	31 (%86.11)	3 (%8.33)	2 (%5.56)

Tablo 7’de karakterlerin dil gelişimlerine ilişkin bulgulara yer verilmiştir. Karakterlerin en fazla gösterdiği özellik dili doğru ve akıcı kullanmadır. Karakterlerin %75’i zengin kelime hazinesine sahiptir.

Temple Grandin isimli filmde karakterin dil kullanımının tutuk olarak değerlendirilmesi ve karakterin soyut anlamlı kelimeleri ayırt edememesi nedeniyle dili akıcı ve doğru kullanma özelliği açısından olumsuz yönde bir kodlama yapılmasına sebep olmuştur. Benzer şekilde *Her Çocuk Özeldir* filminde karakterin içe kapanık olması ve kısa yanıtlar vermesi dilin akıcı kullanımı açısından sınırlılık gösterdiğinin işareti olarak kabul edilmiştir. Ayrıca bahsedilen iki filmde özel yeteneğe eşlik eden farklı tanımlar olması dikkat çekmektedir.

Tartışma

Bu çalışmada başrolünde özel yetenekli birey ya da bireylerin yer aldığı 36 film incelenmiş; bu bireylerin özellikleri demografik özellikler ve gelişim özellikleri (bilişsel gelişim özellikleri, kişilik özellikleri, sosyal duygusal gelişim özellikler ve dil gelişimi özellikleri) kategorilerinde değerlendirilmiştir. Özel yetenekli karakterlerin filmlerde hangi özelliklerle ele alındıkları, toplumun bu bireylere dair bilgilerini ve önyargılarını etkileyebilecektir. Örneğin herhangi bir filmde özel yetenekli karakterin özelliklerini kendi çocuklarıyla özdeşleştiren ebeveynler özel yetenekli çocukları olduğuna dair düşünce geliştirebilir. Aynı şekilde bu filmleri izleyen eğitimcilerin fikirleri, önemli açılardan etki altında olabilir. Bu noktada özel eğitime ihtiyacı olan bir grubun ele alındığı filmlerin bize verdiği mesajlar kıymetlidir. Araştırmada ön plana çıkan bulgular izleyen satırlarda alanyazın bağlamında tartışılmıştır.

Filmler yapım yılları açısından incelendiğinde çoğunun 2010-2019 yılları arasında yayımlandığı ve dram türünde olduğu görülmektedir. Özel yetenekliler ile ilgili filmlerin incelendiği başka bir çalışmada da filmlerin genellikle otobiyografi ve dram türünde olduğu sonucuna ulaşılmıştır (Pektaş vd., 2020). Bu bulgu alanyazını destekler niteliktedir. Özel yeteneklileri konu edinen filmlerde konu edinilen özel yetenekli karakter cinsiyet bağlamında ele alındığında genellikle erkek olarak canlandırıldığı görülmektedir. Aljughaiman ve diğerleri (2012), yaptıkları çalışmada öğrencilerin zeki birey çizimlerinin genellikle erkek olduğu gözlemlenmiştir. Bilgiç ve diğerleri (2020) özel yetenekli imajının çeşitli dillerdeki görseller ile karşılaştırdıkları çalışmalarında özel yetenekli bireylerin cinsiyet açısından ağırlıklı olarak erkek olduğu sonucuna ulaşılmıştır. Araştırmamızda elde edilen bulgu alanyazında özel yetenekli bireylere yönelik algıları inceleyen çalışmalar ile örtüşmektedir (Aljughaiman vd., 2012; Bilgiç vd., 2020).

İncelenen filmlerde yer alan özel yetenekli karakterler yaşları açısından incelendiğinde filmlerde çoğunlukla çocukluk ve gençlik dönemlerindeki özel yetenekli bireylerin betimlendiği görülmektedir. Ancak bazı filmlerde çocukluk ya da gençlik yıllarından yetişkinlik ya da yaşlılık yıllarına değin uzanan yaşam öykülerinin işlendiği görülmektedir. Bu tarz filmler hem özel yetenekli karakterin yıllar içindeki gelişimini, karşılaştığı sorunları, hayata bakışını ele almamız hem de ailelerin yaşam boyu çocuklarının eğitimine ve gelişimine yönelik bakış açısını anlamamız açısından kritik bir role sahiptir.

İncelenen 36 filmde yer verilen 36 karakterden 12’sinin özel yeteneğe eşlik eden bir başka özelliğinin/tanısının olduğu görülmüştür. Bu filmlerde özel yeteneğe eşlik eden özellikler/tanımlar incelendiğinde sekiz karakterde otizm, öğrenme güçlüğü gibi tanımların özel yeteneğe eşlik ettiği, dört karakterde ise çoklu potansiyele eşlik ettiği görülmektedir. İki kere farklılık, filmlerde olduğu gibi alanyazında da dikkat çeken bir konudur. İki kere farklılık (twice exceptional) kavramı bireylerin bir veya birden fazla alanda özel yetenek gösterirken bir ya da birden fazla alanda yetersizlik göstermesi ya da bu alanlarda güçlük yaşamaları olarak tanımlanmaktadır (Neihart, 2008). Özel yetenekli bireyler bir veya birkaç alanda üst düzey yeteneklere sahip

olabilirler ancak sosyal, sanat, motor beceriler gibi bazı becerilerde yaşlarına eş veya yaşlarının gerisinde gelişim gösterebilirler (Dağlıoğlu, 2010). Öte yandan çoklu potansiyel kavramı, birden fazla alanda özel yetenek gösteren bireyler için kullanılan bir kavramdır (Kerr & Sodano, 2003). Otuz altı filmin sekiz tanesinde iki kere farklı bireylere, dört tanesinde çoklu potansiyel gösteren bireylere yer verilmiş olması henüz farkındalığı yeni gelişen iki kere farklılık ve çoklu potansiyel kavramları açısından ilginç bir bulgudur.

Ailelerin özel yetenekli çocuğunun eğitimine yönelik bakış açılarına yer verilen filmlerin çoğunda ise olumlu bir bakış açısı sergilendiği görülmektedir. Özel yetenekli öğrencilerin yetişkin rehberliği, destekleyici bir aile ortamı ile yeteneklerinin desteklenmesinin önemli olduğu bilinmektedir (Deur, 2011). Filmlerde özel yetenekli karakterlerin yakınlarında ailesinden, eğitim hayatından veya arkadaş çevresinden bir ya da birden çok destekleyicisinin olduğu görülmektedir. Bu kişi özel yetenekli bireyin öğretmeni (ör. *Ekim Düşü*), eşi (ör. *Akıllı Oyunları*) veya terapisti (ör. *Can Dostum*) olabilmektedir. Bu bağlamda filmlerde alanyazında da (Özbay & Palancı, 2011) sıkça vurgulanan özel yetenekli bireylerin çevreleri tarafından yeteneklerinin kabul edilip desteklenmelerinin önemine değinildiği görülmektedir. Filmlerin izleyiciler üzerindeki etkisine yönelik araştırmalar düşünüldüğünde filmlerde diğerleri tarafından sunulan desteğin etkisine değinilmesinin bu bireylere destek sunulması konusunda yönlendirici olabileceği düşünülmektedir. Örneğin, *Can Dostum* filminde, yeteneği fark eden profesör ve olumlu yönlendirmeler yapan terapistin özel yetenekli karakterin hayatta başarılı olmasında payı büyüktür.

Özel yetenek kavramı hem alanyazında hem de kitle iletişim araçlarında daha çok ileri düzey bilişsel gelişim ile ilişkilendirilmektedir (Bayar vd., 2020). Bu bireylerin bilişsel gelişim özellikleri arasında ise en fazla güçlü hafızaya vurgu yapıldığı görülmektedir. Güçlü hafıza aynı zamanda özel yeteneklilerin ayırt edici özelliklerinden biridir (Clark, 2015). *Küçük Adam Tate* filminde özel yetenekli karakter olan Fred'in "*Dünyaya geldiğim anı hatırlayabiliyorum.*" ifadesi çok küçük yaşlarına ait anılarını hatırlayabildiğini göstermektedir. İncelenen filmlerde bilişsel gelişim özelliklerinden, güçlü hafızayı takip eden özellikler sırası ile dikkat, öğrenme hızı ve isteği, yaratıcı düşünme, analitik düşünme, problem çözme ve eleştirel düşünmedir. *Her Şeyin Teorisi* filminde Stephen Hawking'in "*Mutluluğun matematiksel olasılığını çözmeye çalışıyorum.*" sözleri üst düzey düşünme becerilerini vurgulamaktadır. *Küçük Adam Tate* filminde Fred'in bir gün annesiyle beraber yemek yerken tabağın altındaki yazıyı okuması çok küçük yaşta kendi kendine okumayı öğrendiğini göstermektedir. Alanyazında özel yetenekliliğin tanınmasında önemli ölçütler arasında yer alan bu özelliklerin filmlerde de karşılık bulması beklendiği bir durumdur. Pfeiffer da (2009) 3 yaşında kitap okuyan, 6 yaşında iyi derecede satranç oynayan veya 11 yaşında bir üniversite orkestrasıyla keman çalan çocuk örneklerinin gelişimsel olarak ileri olan çocukları yansıttığını ve özel yetenekliliğin bir göstergesi olduğunu bildirmiştir.

Karakterlerin kişilik özelliklerinde en fazla gösterdiği özellik öz disiplindir. Bunu takip eden özellikler sırası ile dışa dönüklük ve deneyime açık olma, duygusal tutarlılık ve uyumluluktur. Öz disiplin, bireyin davranışlarını, sorumluluklarını kontrol altına alabilecekleri anlamına gelmektedir (Bear, 2005). Biyografik bir film olan *Ekim Düşü* filminin başrolünde bulunan Homer'ın babasının karşı gelmesine rağmen "*Ben bir roket yapacağım, Sputnik gibi. Evet onun uzaya falan gideceğini söylemiyorum ama roketi yapacağım, bunu mutlaka yapacağım.*" sözleri, barındırdığı tüm zorluklara rağmen vazgeçmeme, başaracağına karşı inanç gösterme ve kişinin kendi kendini motive etmesi olarak düşünüülerek öz disiplin özelliklerine örnek olarak verilebilir. Dışa dönüklük ve deneyime açıklık, kişiliğin beş faktörü arasında yer almaktadır (Kaufman vd., 2016); dışa dönüklük, sosyal ve girişken olma olarak tanımlanırken (McCrae & Costa, 1987); deneyime açık olma meraklı, yaratıcı, hayal gücü geniş olma olarak tanımlanmaktadır (Tatlıoğlu, 2014). Alanyazında da özel yetenekli bireylerin estetik duyarlılık, hayal gücü ve geleneksel olmayan tutumlara sahip olduklarından söz edilmekte (Chamorro-Premuzic, 2007); incelenen filmlerde alanyazınla tutarlı bir şekilde bu kişilik özelliklerine sahip özel yetenekli bireyler karakterize edilmektedir (Clark, 2015). Duygusal tutarlılık ve uyumluluk için ise filmlerde karakterize edilen özel yetenekli bireyler ile alanyazın arasında farklılıklar göze çarpmaktadır. Duygusal tutarlılık, bireyin yaşadığı koşullara olumlu yaklaşması ve iç dengesini koruyabilmesi olarak tanımlanırken (Bozkaya, 2013); uyumluluk ise yeni durumlara ve kişiler arası olaylara uyum gösterme yardımsever, anlayışlı, affedici tavır gösterme olarak tanımlanmaktadır (Tatlıoğlu, 2014). Bu özellikler özel yeteneklilerin özellikleri arasında yer almaktadır (Clark, 2015). Filmler karakterlerin uyumluluk ve duygusal tutarlılık özellikleri açısından incelendiğinde ise karakterlerin yarısından azında bu özelliğin ön plana çıkarıldığı görülmektedir (ör. *X+Y* filminde *Nathan* ve *Kanut* filmindeki *Catherine*). Bu bulgu özel yetenekli bireylerin filmlerde sosyal becerilerde sorun yaşayan ve zayıf iletişim becerilerine sahip bireyler olarak betimlendiklerini ortaya koyan diğer araştırma bulgularıyla da paralellik göstermektedir (Pektaş vd., 2020). Alanyazında özel yeteneklilerde sosyal uyuma dair yapılan çalışmaların bulguları farklılıklar göstermekle birlikte son yıllarda yapılan çalışmalarda özel yetenekli bireylerin akranlarından daha yüksek olmayan, en azından akranlarına eşit düzeyde sosyal uyum sergiledikleri

sonucuna ulaşılmıştır (Oğurlu, 2010). Bu bulguyu Neihart ve diğerlerinin (2021), yetenekleri kaynaklı veya toplumun özel yetenekli bireyleri nasıl konumlandığıyla ilgili olarak özel yetenekli kişiler arasında daha yaygın olan sosyo-duygusal zorluklar bulunabileceği ancak bu durumun özel yetenekli çocukların diğer akranlarına oranla sosyal olarak beceriksiz olma olasılığının daha yüksek olduğu anlamına gelmediğini belirttiği çalışma da desteklemektedir. Özel eğitim öğretmen adaylarının özel yetenekli bireylerinin özelliklerine dair algılarının incelendiği bir araştırmada ise adayların bu bireyleri “iletişim problemi yaşayan, asosyal kişiler” olarak algıladıkları görülmüştür (Bayar vd., 2020). Bir başka araştırmada ise rehber öğretmen/psikolojik danışman adaylarının özel yetenekli bireylerin sosyal uyum için destek ihtiyacını, en çok rehberlik gereksinimlerinin olduğu alan olarak algıladıkları görülmüştür (Güçyeter, 2018). Özel yetenekli bireylerin akranlarına benzer şekilde uyumlu ve duygusal tutarlılığı sahip oldukları halde aksi yönde algılanmalarının olası nedenleri arasında kitle iletişim araçlarında özel yetenekli bireylerin uyumsuz ve duygusal tutarlılığına sahip olmayan bireyler olarak betimlenmesinin etkili olabileceği düşünülmektedir.

Araştırmada özel yetenekli karakterlerin sosyal-duygusal gelişim özellikleri arasında en fazla gösterdiği özelliğin öz farkındalık olduğu görülmüştür. Bunu takip eden özellikler sırası ile aşırı duyarlılık, empati, liderlik, adalet ve mizah olmuştur. Filmlerde de ön plana çıkan aşırı duyarlılık kişilik gelişimi kuramlarında da özel yetenekli bireyler için en fazla üzerinde durulan özelliktir (Rinn & Bishop, 2015). *Sherlock Holmes: Gölge Oyunları* filminde özel yetenekli Sherlock Holmes’a “Neyi görüyorsun?” diye sorulduğunda “Her şeyi, bu da benim lanetim.” diye yanıt vermiştir. Bu filmde karakterin aşırı duyarlılık ve öz farkındalık özelliğine farklı boyutlarda sık sık vurgu yapıldığı görülmüştür. Öz farkındalık bireylerin içsel ve diğerleriyle etkileşim durumunun bilinçli olarak farkında olma derecesi olarak tanımlanmaktadır (Hackston, 2019). *Van Gogh: Sonsuzluğun Kapısında* filminde “Neden bu kadar duygusalsın?” sorusuna “Bazen ne yaptığımı ve ne dediğimi bilmiyorum.” cevabını vererek aşırı duyarlılık ve duygusal tutarlılık açısından yaşadığı sorunları dile getirmiştir. Filmlerde özel yetenekli karakterleri betimlemekte en çok başvurulan sosyal-duygusal gelişim özelliklerine incelendiğinde de alanyazında vurgu yapılan özelliklere değinildiği görülmektedir. Bu özellikler arasında yüksek öz farkındalık, başkalarının duygularına karşı sıra dışı hassasiyet, duygusal derinlik, liderlik gibi özellikler bulunmaktadır (Clark, 2015). *Akıllı Oyunları* filminde özel yetenekli karakter olan John Nash’ın, “Ailen yok, yakın dostların yok, peki neden?” sorusuna “Yalnız bir kurt olduğumu düşünmek hoşuma gidiyor ama asıl nedeni insanlar benden hoşlanmıyor.” ifadelerine yer verilmiştir. *Can Dostum* filminde özel yetenekli Will “Resim yapamam, düz bir çizgi bile çizemem, piyano çalamam, ama böyle şeyler söz konusu olduğunda yapabiliyorum işte.” demiştir. Her iki örnekte de özel yetenekli bireylerin kendilerine ve çevresindeki diğer bireylere dair farkındalıklarının olduğunu görebiliriz. *Küçük Adam Tate* filminde özel yetenekli karakter olan Fred’in “Toprak ana eriyor.” yazısını görerek hüzünlümesi durumu toplumsal olaylara karşı da empati özelliğine vurgu yapmaktadır. Bunun nedeni olarak annesinin yorumu şu şekildedir: “Dünyayı ve beni çok fazla düşünüyor.” *Van Gogh: Sonsuzluğun Kapısında* filminde Van Gogh “Sadece onlardan biri olmak istiyorum.” diyerek uyum göstermeyi istediği ancak başaramadığı görülmektedir.

Özel yeteneklilerin ele alındığı filmlerde karakterlerin en fazla gösterdiği dil gelişim özelliği dili akıcı ve doğru kullanmadır. Bu karakterler çoğunlukla zengin kelime hazinesine sahiptir. Özel yeteneklilerin ayırt edici özelliklerinden birinin, zengin kelime hazinesine sahip olmaları ve akranlarına oranla iyi düzeyde dil gelişimleri olduğu düşünüldüğünde (Clark, 2015; Conklin & Frei, 2015) filmlerde de bu özelliklerin ön plana çıkması beklendiği bir durumdur. Bu bağlamda filmlerde özel yetenekli bireyler için ele alınan özelliklerin filmlerde yaygın olarak yer bulduğu söylenebilir.

Sonuç olarak, 1984-2018 yılları arasında yayınlanan özel yetenekli bireyleri konu edinen ve Türkçe tercümesi bulunan 36 filmin incelenmesi ile sınırlı olan bu çalışmanın bulguları filmlerde özel yetenekli bireylerin genellikle alanyazınla tutarlı bir şekilde karakterize edildiğini göstermektedir. Filmlerin ve sosyal temsillerin toplum üzerinde bıraktığı etkiler dikkate alındığında filmlerde bilimsel bilgiler ışığında özel yetenekli karakterlerin betimlenmesinin son derece önemli olduğu düşünülmektedir. Bu araştırmada elde edilen bulgulara dayalı olarak çeşitli önerilerde bulunulabilir. Filmlerdeki özel yetenekli bireyler yalnızca belli gelişim özellikleri açısından incelenmiştir. Bu noktadan hareketle farklı özelliklerin (ör. ahlak gelişimi) temel alındığı araştırmaların yapılması önerilebilir. İncelenen filmlerde özel yeteneğe eşlik eden farklı tanıları olan bireylerin olduğu görülmektedir. Benzer bir çalışma doğrudan bu bireylerin başrol olduğu filmlere yönelik yapılabilir. Filmler taranırken birçok film veri tabanı bulunmasına rağmen yalnızca yurtdışında ve yurtiçinde en bilindik film veri tabanları olan IMDb ve Beyazperde internet siteleri kullanılması araştırmanın bir sınırlılığı olarak dile getirilebilir. Buna ek olarak araştırmada kullanılan kontrol listesi için uzman görüşü alınmamış olması araştırmanın bir diğer sınırlılığını oluşturmaktadır. Bu sınırlılığı önlemek amacıyla ileri araştırmalarda uzman görüşü alınması önerilmektedir. Araştırmada incelenen filmlerin 2000 yılı sonrası, özellikle son on yılda çekildiği ve filmlerdeki özel yetenekli

karakterlerin özelliklerinin alanyazınla paralellik gösterdiği görülmüştür. Bu durum özel yetenekliler alanının popülerliğinin artması ve alanla ilgili bilimsel yayınlara ulaşımın kolaylaşmasıyla açıklanabilir. Buna örnek olarak *Küçük Adam Tate* filminden güçlü hafıza, erken okuma ve toplumsal olaylara karşı empati, *Her Şeyin Teorisi* filminde üst düzey düşünme becerileri, *Ekim Düşü* filminde öz disiplin, motivasyon ve liderlik, *Sherlock Holmes: Gölge Oyunları* filminde aşırı duyarlılık ve öz farkındalık verilebilir. Filmlerde özel yetenekli karakterlerin özelliklerinin çoğu literatürle uyumlu iken birkaçı (ör. uyumlu davranışlar sergileme, duygusal tutarlılığa sahip olma) literatürü desteklemeyebilmektedir. Bu noktada özel yetenekli bireyleri konu edinen filmlerin özel yetenekliler alanında uzman kişilerin görüşlerine başvurulması önerilebilir. Ülkemizde ise özel yeteneklilere yönelik özel eğitim programları ve alanında bilimsel çalışmalar katlanarak artmış (Sak vd., 2015) olmasına rağmen özel yeteneklileri konu edinen film sayısının sınırlı olduğu dikkati çekmiştir. Bu bulgudan yola çıkarak başrolünü özel yetenekli bireylerin oluşturduğu filmlerin çekilmesine gereksinim olduğu, bu filmlerin toplumsal farkındalık üzerindeki etkisi dikkate alınarak kritik önem taşıdığı düşünülmektedir.

Yazarların Katkı Düzeyleri

Çalışma konusunu belirleme, veri toplama ve verilerin analizine tüm yazarlar katkı sağlamıştır. Dördüncü yazar girişi yazmıştır; birinci, ikinci ve beşinci yazarlar yöntemin yazılmasında birlikte görev almışlardır. Birinci ve üçüncü yazar bulgular bölümünü yazmışlardır. Tartışma bölümünü ise birinci, ikinci ve beşinci yazar beraber yazmıştır.

Kaynaklar

- Abelman, R. (1992). *Some children under some conditions: TV and the high potential kid*. The National Research Center on the Gifted and Talented. <https://files.eric.ed.gov/fulltext/ED366156.pdf>
- Ackerman, P. L., & Heggestad, E. D. (1997). Intelligence, personality, and interests: Evidence for overlapping traits. *Psychological Bulletin*, 121(2), 219-245. <https://doi.org/10.1037/0033-2909.121.2.219>
- Afat, N., Kadioğlu-Ateş, H., & Orhan-Karsak, H. G. (2020). Gifted filmi bağlamında özel yeteneklilere ve eğitimlerine genel bir bakış. *Electronic Turkish Studies*, 15(5), 2677-2696. <http://dx.doi.org/10.7827/TurkishStudies.44413>
- Aljughaiman, A., Duan, X., Händel, M., Hopp, M., Stoeger, H., & Ziegler, A. (2012). A cross-cultural study of implicit theories of an intelligent person. *Turkish Journal of Giftedness and Education*, 2(1), 2-17. <https://files.eric.ed.gov/fulltext/ED541073.pdf>
- Atmaca, F., Yağbasanlar, O., Yıldız, E., Göncü, A., & Baloğlu, M. (2022). The backstage of twice-exceptionality: A systematic review of the movies. *Roeper Review*, 44(3), 173-187. <https://doi.org/10.1080/02783193.2022.2071366>
- Ball-Rokeach, S. J., & DeFleur, M. L. (1976). A dependency model of mass-media effects. *Communication Research*, 3(1), 3-21. <https://doi.org/10.1177/009365027600300101>
- Baudson, T. G. (2016). The mad genius stereotype: Still alive and well. *Frontiers in Psychology*, 7(368), 1-9. <https://doi.org/10.3389/fpsyg.2016.00368>
- Bayar, S., Arslan, D., & Avcı-Doğan, G. (2020). Özel eğitim öğretmen adaylarının üstün zekâ kavramına yönelik algısı. *Anadolu Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi (AUJEF)*, 4(3), 232-253. <https://doi.org/10.34056/aujef.673373>
- Bear, G. B. (2005). *Developing self-discipline and preventing and correcting misbehavior* (1st ed.). Pearson Education.
- Behrend, A. H. (2012). *Self-perceptions of gifted achievers and underachievers: A phenomenological study* [Doctoral dissertation, Liberty University]. <https://digitalcommons.liberty.edu/cgi/viewcontent.cgi?article=1699&context=doctoral>
- Bergold, S., Hastall, M. R., & Steinmayr, R. (2020). Do mass media shape stereotypes about intellectually gifted individuals? Two experiments on stigmatization effects from biased newspaper reports. *Gifted Child Quarterly*, 65(1), 75-94. <https://doi.org/10.1177/0016986220969393>
- Bilgiç, Ş., Şakar, S., Bıçakçı, M., & Baloğlu, M. (2020). Üstün zekâlı imajının çeşitli dillerdeki görseller aracılığı ile karşılaştırmalı incelenmesi. *Yeni Türkiye*, 116(2), 380-389. https://www.researchgate.net/publication/346607266_Ustun_Zekali_Imajinin_Cesitli_Dillerdeki_Gorseller_Araciligi_ile_Karsilastirmali_Incelenmesi
- Bozkaya, E. (2013). *Örgüt çalışanlarının kişilik özellikleri ile örgütsel bağlılıkları arasındaki ilişkinin incelenmesi: Hiyerarşik yapısı yüksek bir kurumda uygulama* (Tez Numarası: 335186) [Yüksek lisans tezi, Balıkesir Üniversitesi]. Yükseköğretim Kurulu Ulusal Tez Merkezi.
- Büyükoztürk, Ş., Kılıç-Çakmak, E., Akgün, Ö. E., Karadeniz, Ş., & Demirel, F. (2014). *Eğitimde bilimsel araştırma yöntemleri* (27. Baskı). Pegem Yayıncılık.
- Callahan, C. M. (2009). Myth 3: A family of identification myths: Your sample must be the same as the population. There is a “silver bullet” in identification. There must be “winners” and “losers” in identification and programming. *Gifted Child Quarterly*, 53(4), 239-241. <https://doi.org/10.1177/0016986209346826>

- Cattell, R. B. (1963). Theory of fluid and crystallized intelligence: A critical experiment. *Journal of Educational Psychology*, 54(1), 1-22. <https://doi.org/10.1037/h0046743>
- Chamorro-Premuzic, T. (2007). *Personality and individual differences*. Wiley-Blackwell.
- Cirhinlioğlu, F., Aktaş, V., & Öner, O. B. (2006). Sosyal temsil kuramına genel bir bakış. *Çukurova Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi*, 30(2), 163-174. <https://search.trdizin.gov.tr/yayin/detay/89332/>
- Clark, B. (2015). *Üstün zekalı olarak büyümek: Evde ve okulda çocukların potansiyellerini geliştirmek* (F. Kaya, & Ü. Oğurlu, Çev. 8. baskı). Nobel Yayın Dağıtım. (Orijinal kitabın yayın tarihi 2012)
- Coleman, L. J., & Cross, T. L. (1988). Is being gifted a social handicap? *Journal for the Education of the Gifted*, 11(4), 41-56. <https://doi.org/10.1177/016235328801100406>
- Conklin, W., & Frei, S. (2015). *Üstün zekalı ve yetenekliler için eğitim programının farklılaştırılması* (N. G. Kahveci, Çev. 1. baskı). Özgür Yayınları. (Orijinal kitabın yayın tarihi 2007)
- Cox, J. (2000). Amadeus to young Einstein: Modern cinema and its portrayal of gifted learners. *Gifted Child Today*, 23(1), 14-19. <https://doi.org/10.4219/gct-2000-712>
- Dağlıoğlu, H. E. (2010). Üstün yetenekli çocukların eğitiminde öğretmen yeterlikleri ve özellikleri. *Milli Eğitim Dergisi*, 40(186), 72-84. <https://dergipark.org.tr/en/pub/milliegitim/issue/36198/407059>
- Dai, D. Y. (2009). Essential tensions surrounding the concept of giftedness. In L. Shavinina (Ed.), *International handbook on giftedness* (1st ed., pp. 39-80). Springer.
- Deur, P. V. (2011). Views of gifted elementary students about self-directed learning. *Gifted and Talented International*, 26(1-2), 111-120. <https://doi.org/10.1080/15332276.2011.11673595>
- Dümenci, S. B., Gürsoy, F., & Aral, N. (2016). Türkiye’de okul öncesi dönemdeki üstün potansiyelli ve üstün zekalı olan çocukların eğitimleri. *Kastamonu Education Journal*, 24(5), 2469-2480. <https://dergipark.org.tr/tr/pub/kefdergi/issue/27735/317916>
- Gaesser, A. H. (2018). Befriending anxiety to reach potential: Strategies to empower our gifted youth. *Gifted Child Today*, 41(4), 186-195. <https://doi.org/10.1177/1076217518786983>
- Gardner, H. (1983). *Frames of mind: The theory of multiple intelligences* (1st ed.). Basic Books.
- Girgin, M. (2017). *Eğitim filmleri* (6. baskı). Vize Yayıncılık.
- Giroux, H. A. (2002). *Breaking in to the movies: Film and the culture of politics* (1st ed.). Blackwell.
- Graneheim, U. H., & Lundman, B. (2004). Qualitative content analysis in nursing research: Concepts, procedures and measures to achieve trustworthiness. *Nurse Education Today*, 24(2), 105-112. <https://doi.org/10.1016/j.nedt.2003.10.001>
- Güçyeter, Ş. (2018). Rehber öğretmen adaylarının üstün yetenekli öğrencilerin eğitimleri, sosyal duygusal özellikleri ve rehberlik gereksinimlerine ilişkin farkındalıkları. *Milli Eğitim Dergisi*, 47(1), 225-246. <https://dergipark.org.tr/tr/pub/milliegitim/issue/40518/480934>
- Hackston, J. (2019). Maybe you’re aware. Self-awareness is in short supply at work. <https://www.workforce.com/news/maybe-youre-aware-self-awareness-is-in-short-supply-at-work>
- Hébert, T. P., & Hammond, D. R. (2006). Guided viewing of film with gifted students: Resources for educators and counselors. *Gifted Child Today*, 29(3), 14-27. <https://doi.org/10.4219/gct-2006-6>
- Hébert, T. P., & Neumeister, K. L. S. (2001). Guided viewing of film: A strategy for counseling gifted teenagers. *Journal of Secondary Gifted Education*, 12(4), 224-235. <https://doi.org/10.4219/jsge-2001-669>

- Hertberg-Davis, H. (2009). Myth 7: Differentiation in the regular classroom is equivalent to gifted programs and is sufficient: Classroom teachers have the time, the skill, and the will to differentiate adequately. *Gifted Child Quarterly*, 53(4), 251-253. <https://doi.org/10.1177/0016986209346927>
- İmamoğlu, M., & Tortop, H. S. (2017). "Gifted" filmi eleştirisi. *Üstün Zekalılar Eğitimi ve Yaratıcılık Dergisi*, 4(3), 109-115. <https://dergipark.org.tr/tr/pub/jgedc/issue/38703/449463>
- Karacan-Özdemir, N. (2018). Ekim düşü filminin üstün yetenekli öğrencilerin kariyer gelişimleri açısından incelenmesi. *Milli Eğitim Dergisi*, 47(1), 31-52. <https://dergipark.org.tr/tr/pub/milliegitim/issue/40518/476314>
- Kaufman, S. B., Quilty, L. C., Grazioplene, R. G., Hirsh, J. B., Gray, J. R., Peterson, J. B., & DeYoung, C. G. (2016). Openness to experience and intellect differentially predict creative achievement in the arts and sciences. *Journal of Personality*, 84(2), 248-258. <https://doi.org/10.1111/jopy.12156>
- Kerr, B., & Sodano, S. (2003). Career assessment with intellectually gifted students. *Journal of Career Assessment*, 11(2), 168-186. <https://doi.org/10.1177/1069072703011002004>
- Kingore, B. (2001). Great books: Gifted kids, gifted characters, and great books. *Gifted Child Today*, 24(1), 30-32. <https://doi.org/10.4219/gct-2000-525>
- Mallatt-Grow, C. S. (2020). *The trauma of the gifted child* [Doctoral dissertation, Faculty of The Chicago School of Professional Psychology]. <https://www.proquest.com/docview/2385424772?accountid=37146>
- McCrae, R. R., & Costa, P. T. (1987). Validation of the five-factor model of personality across instruments and observers. *Journal of Personality and Social Psychology*, 52(1), 81-90. <https://doi.org/10.1037/0022-3514.52.1.81>
- Merriam, S. B., & Grenier, R. S. (Eds.). (2019). *Qualitative research in practice: Examples for discussion and analysis*. John Wiley & Sons.
- Miles, M. B., & Huberman, A. M. (1994). *Qualitative data analysis: An expanded sourcebook* (2nd ed.). SAGE Publications.
- Moscovici, S. (1984). The phenomenon of social representations. In R. M. Farr, & S. Moscovici (Eds.), *Social representations* (1st ed., pp. 3-69). Cambridge Press.
- Neihart, M. (1999). The impact of giftedness on psychological well-being: What does the empirical literature say? *Roper Review*, 22(1), 10-17. <https://doi.org/10.1080/02783199909553991>
- Neihart, M. (2008). Identifying and providing services to twice exceptional children. In S. Pfeiffer (Ed.), *Handbook of giftedness in children* (pp. 115-137). Springer.
- Neihart, M., Pfeiffer, S. I., & Cross, T. L. (2021). What have we learned and what should we do next? In M. Neihart, S. I. Pfeiffer, & T. L. Cross (Eds.), *The social and emotional development of gifted children* (2nd ed., pp. 283-298). Routledge.
- Oğurlu, Ü. (2010). Üstün zekâlı ve yeteneklilerde sosyal uyum ve arkadaşlık ilişkileri: Literatür taraması. *Çukurova Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 3(39), 90-99. <https://search.trdizin.gov.tr/yayin/detay/120430/>
- Özbay, Y., & Palancı, M. (2011). Üstün yetenekli çocuk ve ergenlerin psikososyal özellikleri. *Sakarya Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 22, 89-108. <https://dergipark.org.tr/tr/pub/sakaefd/issue/11218/133963>
- Pektaş, D., Çetin, A., Işık, E., Kırman, A., & Metin, N. (2020). Üstün yetenekli çocukların konu edildiği filmlerin gelişimsel ve eğitsel açıdan incelenmesi. *Hacettepe Üniversitesi Sağlık Bilimleri Fakültesi Dergisi*, 7(2), 206-228. <https://dergipark.org.tr/tr/pub/hsbfd/issue/54381/531398>

- Peterson, J. S. (2009). Myth 17: Gifted and talented individuals do not have unique social and emotional needs. *Gifted Child Quarterly*, 53(4), 280-282. <https://doi.org/10.1177/0016986209346946>
- Pfeiffer, S. I. (2009). The gifted: Clinical challenges for child psychiatry. *Journal of the American Academy of Child and Adolescent Psychiatry*, 48(8), 787-790. <https://doi.org/10.1097/CHI.0b013e3181aa039d>
- Preckel, F., Baudson, T. G., Krolak-Schwerdt, S., & Glock, S. (2015). Gifted and maladjusted? Implicit attitudes and automatic associations related to gifted children. *American Educational Research Journal*, 52(6), 1160-1184. <https://doi.org/10.3102/0002831215596413>
- Reis, S. M., & Renzulli, J. S. (2004). Current research on the social and emotional development of gifted and talented students: Good news and future possibilities. *Psychology in the Schools*, 41(1), 119-130. <https://doi.org/10.1002/pits.10144>
- Reis, S. M., & Renzulli, J. S. (2009). Myth 1: The gifted and talented constitute one single homogeneous group and giftedness is a way of being that stays in the person over time and experiences. *Gifted Child Quarterly*, 53(4), 233-235. <https://doi.org/10.1177/0016986209346824>
- Renzulli, J. S. (1978). What makes giftedness?: Reexamining a definition. *Phi Delta Kappan*, 92(8), 81-88. <https://doi.org/10.1177/003172171109200821>
- Rinn, A. N., & Bishop, J. (2015). Gifted adults: A systematic review and analysis of the literature. *Gifted Child Quarterly*, 59(4), 213-235. <https://doi.org/10.1177/0016986215600795>
- Sak, U., Öpengin, E., Bal-Sezerel, B., Ayas, M. B., Özdemir, N. N., & Demirel, Ş. (2015). Türkiye’de üstün yeteneklilerin eğitiminin eleştirel bir değerlendirmesi. *Türk Üstün Zekâ ve Eğitim Dergisi*, 5(2), 110-132. <https://search.trdizin.gov.tr/yayin/detay/235105/>
- Smithikrai, C. (2016). Effectiveness of teaching with movies to promote positive characteristics and behaviors. *Procedia-Social and Behavioral Sciences*, 217, 522-530. <https://doi.org/10.1016/j.sbspro.2016.02.033>
- Sternberg, R. J. (1984). Toward a triarchic theory of human intelligence. *Behavioral and Brain Sciences*, 7(2), 269-287. <https://doi.org/10.1017/S0140525X00044629>
- Sternberg, R. J., & Davidson, J. (Eds.). (2005). *Conceptions of giftedness* (2nd ed.). Cambridge University Press.
- Şentürk, Ş. (2018). Little Man Tate ve Gifted filmleri üzerinden üstün yetenekliliğe bakış. *OMÜ Eğitim Fakültesi Dergisi*, 37(2), 107-122. <https://dergipark.org.tr/tr/pub/omuefd/issue/40321/457656>
- Tatlıhoğlu, K. (2014). Üniversite öğrencilerinin beş faktör kişilik kuramına göre kişilik özellikleri alt boyutlarının bazı değişkenlere göre değerlendirilmesi. *Tarih Okulu Dergisi (TOD)*, 7(17), 939-971. <http://dx.doi.org/10.14225/Joh400>
- Terman, L. M. (1926). *Genetic studies in genius: Mental and physical traits of a thousand gifted children* (2nd ed.). Stanford University Press.
- Tolan, S. (1994). Discovering the gifted ex-child. *Roeper Review*, 17(2), 134-138. <https://doi.org/10.1080/02783199409553642>
- Topal, M., & Tortop, H. S. (2015). Film incelemesi: Vitus filmi’nin üstün yetenekliler eğitimi açısından incelenmesi. *Üstün Zekâlar Eğitimi ve Yaratıcılık Dergisi*, 2(2), 23-29. <https://dergipark.org.tr/tr/pub/jgedc/issue/38680/449360>
- Topal, M., & Tortop, H. S. (2016). Film incelemesi: Little Man Tate filmi’nin üstün yetenekliler eğitimi açısından incelenmesi. *Üstün Zekâlar Eğitimi ve Yaratıcılık Dergisi*, 3(1), 61-65. <https://dergipark.org.tr/tr/pub/jgedc/issue/38681/449374>
- Vialle, W. (2007). Pink or Paris?: Giftedness in popular culture. *Australasian Journal of Gifted Education*, 16(1), 5-11. <https://search.informit.org/doi/10.3316/ielapa.797056332069391>

- Whittemore, R., Chase, S. K., & Mandle, C. L. (2001). Validity in qualitative research. *Qualitative Health Research, 11*(4), 522-537. <https://doi.org/10.1177/104973201129119299>
- Winsor, D. L., & Mueller, C. E. (2020). Depression, suicide, and the gifted student: A primer for the school psychologist. *Psychology in the Schools, 57*(10), 1627-1639. <https://doi.org/10.1002/pits.22416>
- Yıldırım, A., & Şimşek, H. (2018). *Sosyal bilimlerde nitel araştırma yöntemleri* (11. baskı). Seçkin Yayıncılık.
- Yıldırım, K. (2010). Nitel araştırmalarda niteliği artırma. *İlköğretim Online, 9*(1), 79-92. <https://dergipark.org.tr/tr/pub/ilkonline/issue/8596/106955>
- Yin, R. K. (2017). *Case study research and applications: Design and methods* (6th ed.). SAGE Publications.
- Zeidner, M., & Shani-Zinovich, I. (2011). Do academically gifted and nongifted students differ on the Big-Five and adaptive status? Some recent data and conclusions. *Personality and Individual Differences, 51*(5), 566-570. <https://doi.org/10.1016/j.paid.2011.05.007>
- Ziegler, A., & Raul, T. (2000). Myth and reality: A review of empirical studies on giftedness. *High Ability Studies, 11*(2), 113-136. <https://doi.org/10.1080/13598130020001188>

Ek

Kontrol Listesi

Film Adı	
Demografik Özellikler	
Birey	Aile
Cinsiyet:	Ebeveyn:
Yaş:	Aile ortamı:
Gerçek yetenek alanı:	Ebeveyn eğitim durumu/eğitime bakışı:
Yeteneğini kullandığı alan:	Ailenin sosyoekonomik düzeyi:
Eş tanı/ farklı alanlarda yetenek:	Destekleyici Kişi (varsa):
Fiziksel özellikler:	
Diğer:	Diğer:

Gelişim Alanları ve Özellikleri								
Bilişsel Gelişim	Yaratıcı Düşünme	Eleştirel Düşünme	Analitik Düşünme	Problem Çözme	Dikkatli	Öğrenme Hızı ve İsteği	Güçlü Hafıza	Diğer
Kişilik Gelişimi	Dışa Dönüklük	Uyumluluk	Öz Disiplin	Deneyime Açık Olma	Duygusal Tutarlılık	Diğer		
Sosyal Duygusal Gelişim	Sosyal Özellikler			Duygusal Özellikler			Diğer	
	Liderlik	Adalet	Mizah	Empati	Öz Farkındalık	Aşırı Duyarlılık		
Dil Gelişim	Zengin Kelime Hazinesi			Dili Akıcı ve Doğru Kullanma			Diğer	

Examination of Movies About Gifted Individuals

Seda Nur Şakar ^{ID}¹

Zeynep Yazgı-Yanık ^{ID}²

Merve Avcı ^{ID}³

Ahmet Göncü ^{ID}⁴

Sunay Bulgurcu ^{ID}⁵

Seray Olçay ^{ID}⁶

Abstract

Introduction: The mass media tools, which affect all areas of life, also influence the perceptions of gifted individuals. The perception of the gifted individual drawn by these tools shapes the perspective on gifted individuals and special abilities. Films, among these tools, take an important place in terms of their power to reach socioeconomic audiences of all ages and all levels. The objective of this study is to reveal how gifted characters are presented in films about gifted individuals.

Method: The characteristics of characters in demographic and different developmental domains (cognitive, personality, social-emotional, and language) were evaluated by examining 36 films about gifted individuals. Films with a gifted individual in the lead role were included in the study. The 36 films reached by meeting this criterion constitute the research objects of the study. The data of the study, designed with the case study method, were collected by document analysis and analyzed by the descriptive analysis method. A checklist including demographic characteristics and cognitive, social-emotional, language, and personality development characteristics of gifted individuals prepared by the researchers based on the literature was used to analyze the films reached. The characteristics of gifted characters were examined by considering the checklist.

Findings: According to the research findings, gifted characters were usually depicted as males in the examined films, and some characters had various diagnoses accompanying their special abilities. Concerning developmental domains, the following dimensions were observed to come to the forefront: strong memory in the domain of cognitive development, self-awareness in the domain of social-emotional development, using the language correctly and fluently in the domain of language development, and self-discipline in the domain of personality development.

Conclusion: It is observed that the characteristics of gifted characters are usually reflected in films in a way overlapping with the literature. In this context, it can be recommended that films about gifted individuals should be shot in Turkey by taking the opinions of experts working in the field of gifted education.

Keywords: Superior intelligence, special ability, descriptive analysis, film analysis, special education.

To cite: Şakar, S. N., Yazgı-Yanık, Z., Avcı, M., Göncü, A., Bulgurcu, S., & Olçay, S. (2023). Examination of movies about gifted individuals. *Ankara University Faculty of Educational Sciences Journal of Special Education*, 24(1), 179-197. <https://doi.org/10.21565/ozelegitimdergisi.935326>

¹**Corresponding Author:** Res. Assist., Hacettepe University, E-mail: sakarsedaa@gmail.com, <https://orcid.org/0000-0002-3784-4069>

²Ph.D. Student, Hacettepe University, E-mail: yazgizeynep@gmail.com, <https://orcid.org/0000-0002-8459-7873>

³Res. Assist., Hacettepe University, E-mail: merve_avci@hacettepe.edu.tr, <https://orcid.org/0000-0002-4007-558X>

⁴Res. Assist., Uşak University, E-mail: ahmet.goncu@usak.edu.tr, <https://orcid.org/0000-0003-1846-8122>

⁵Ph.D. Student, Hacettepe University, E-mail: sunaybulgurcu@gmail.com, <https://orcid.org/0000-0002-2682-0643>

⁶Assoc. Prof., Hacettepe University, E-mail: solcaygul@gmail.com, <https://orcid.org/0000-0002-5007-7466>

Introduction

The phenomenon of social representation introduced by Moscovici (1984) expresses the common knowledge, views, and theories that societies produce based on their experiences (Cirhinlioğlu et al., 2006). Social representations created, used, and disseminated in society determine attitudes toward a person, group, or object. Hence, social representations are used to examine individuals' perceptions of a phenomenon. The most basic task of social representation theory is to make the unfamiliar familiar, which is realized through anchoring and objectifying processes (Cirhinlioğlu et al., 2006). In the anchoring process, unknown or unfamiliar people, groups, or objects are classified and named. Afterward, in the objectifying process, the concept or thought is reconstructed as a symbol. Owing to the social representations created and changed as a result of social interactions, information becomes popular, simplified, and understandable to the public (Moscovici, 1984). Social representation research, one of the important research areas of social psychology, is conducted not only with individuals but also with the science, art, literature, media, and cinema produced by individuals. Thus, information is acquired about how and in what way social representations are transformed into social reality. In this respect, the news in the mass media, the topics covered, and the characters presented gain importance. Especially the power and pedagogical impact of films on individuals is significant (Giroux, 2002). Therefore, reviews on social representations of individual differences in motion picture films contribute to the literature. The main character in the film *"Life is Beautiful"* with his positive thinking, motivation, and hope, the main character in the film *"The Pursuit of Happiness"* with his determination and endeavor, the main character in the film *"Patch Adams"* with his openness to experience, humor, and creativity, the main character in the film *"Intouchables"* with his companionship and friendship, and the main character in the film *"Apollo 13"* with his leadership and teamwork characteristics can be given as examples of positive influence on the behaviors of the audience in this respect (Smithikrai, 2016).

Although it is widely accepted that gifted individuals differ from the general public with their high intellectual abilities, special abilities, superior (academic) achievement, or performance (Sternberg & Davidson, 2005; Ziegler & Raul, 2000), there is no generally accepted definition of giftedness (Dai, 2009). While scientists attempt to identify measurable characteristics of giftedness and fit them into theoretical frameworks (Cattell, 1963; Gardner, 1983; Renzulli, 1978; Sternberg, 1984), the remaining part of society tends to rely on subjective depictions, usually based on personal and media experiences with gifted individuals (Callahan, 2009; Hertberg-Davis, 2009; Peterson, 2009; Reis & Renzulli, 2009). These descriptions are based on two conflicting views in the current literature on gifted individuals: harmony theory and disharmony theory (Neihart, 1999). Harmony theory argues that gifted individuals are individuals who adapt well to life and achieve success. This theory is based on Terman's (1926) claim that gifted students generally do not experience any social difficulties or problems at school and do not differ from their typically developing peers in terms of personality traits. On the other hand, disharmony theory claims that giftedness brings about some costs. It is claimed that these costs consist of many characteristics involving risk factors for gifted individuals, such as sensitivity, intensity, and overstimulation (Peterson, 2009). It is argued that this situation may cause effects such as trauma, anxiety, depression, suicidal ideation, bullying, failure, career development problems, perfectionism, excessive and destructive self-criticism, and illegal substance use in gifted individuals (Gaesser, 2018; Mallatt-Grow, 2020; Tolan, 1994; Winsor & Mueller, 2020).

In the literature review, it is seen that studies tending to support the harmony hypothesis come to the fore (Ackerman & Heggestad, 1997; Reis & Renzulli, 2004; Zeidner & Shani-Zinovich, 2011). Despite the research findings, stereotypes such as "gifted students do not experience emotional problems, teachers can easily understand which children are gifted, parents understand their gifted children" continue to prevail in society and even among parents and teachers (Baudson, 2016; Preckel et al., 2015). Particularly widespread mass media, such as television, cinema, newspapers, and books, tend to depict gifted individuals as individuals with advanced intellectual abilities but with significant problems in social-emotional skills and behavior patterns based on disharmony theory (Abelman, 1992; Cox, 2000; Vialle, 2007) and describe them in a way supporting the "disharmony hypothesis." This leads to the shaping of the self-perception of gifted individuals. Due to these descriptions, gifted individuals either hide their potential to avoid being labeled or over-identify with the label by adopting stereotypical characteristics (Behrend, 2012; Coleman & Cross, 1988). The way characters are depicted in news, films, or TV series affects not only gifted individuals but also the perspectives, expectations, and actions of other people interacting with these individuals (Ball-Rokeach & DeFleur, 1976).

In the literature, there are few studies on how gifted individuals are depicted in various mass media (Bergold et al., 2020; Kingore, 2001). In one of these studies, Cox (2000) offered a perspective on coping with some unnatural roles and myths for gifted children in motion picture films. In their study, Topal and Tortop (2015, 2016) examined the picture motion films *"Vitus"* and *"The Little Man Tate"* to better understand the concept of giftedness and gifted education. The mentioned studies addressed and discussed the events in the films in light of

scientific findings in the literature. Another study examining the characteristics of the gifted characters in the films *“The Little Man Tate”* and *“Vitus”* critically addressed the portraits of the “gifted individuals” in the picture motion films (Şentürk, 2018). Another study examining the film *“Vitus”* is the study by İmamoğlu and Tortop (2017). This study evaluated the abilities, experiences, and social relations of a girl named Mary in terms of gifted education. Another study examining the film *“Vitus”* (Afat et al., 2020) assessed the usability of this film as an educational material in the development of educators who would work with gifted individuals and stated that this film could be used to increase the social awareness of gifted individuals. The study by Karacan-Özdemir (2018) examined the film *“October Sky”* in terms of career development characteristics and difficulties faced by gifted individuals based on social cognitive career theory. A study aiming to reveal the various experiences of gifted children from a child development perspective examined 12 films and emphasized that recognizing a gifted individual in the early period would be beneficial for both the individual and the society (Pektaş et al., 2020). Finally, in their study on how twice-exceptional individuals were depicted in picture motion films, Atmaca et al. (2022) reported that these individuals were described more positively in cognitive domains, while they were described more negatively in socio-emotional and behavioral domains.

In the films included in the research in the literature, it was observed that one or a few characteristics of gifted individuals were analyzed without following a specific methodology. It was revealed that there was a need for studies holistically analyzing the characteristics of gifted individuals in different developmental domains in motion picture films. The present study addressed the cognitive, social-emotional, and language development characteristics of gifted individuals in light of evidence-based studies in the literature, and a conceptual framework was created. Likewise, personality development was explained within the framework of the five factor personality (Big Five) theory. The five factor personality theory was selected because it is a theory supported by studies carried out in different countries and languages (Tatlıoğlu, 2014). Based on the mentioned points, the objective of this study is to examine the social representations for gifted individuals through picture motion films. In the films examined, answers were sought to the questions of how gifted characters were depicted and which developmental characteristics came to the fore. Attitudes toward special abilities can be revealed through the examination of social representations for gifted individuals. The existing attitudes provide the basis for diagnostic approaches, curricula, and policies. In the processes of discovering and nominating gifted individuals, especially in early childhood, their characteristics and developmental features are used (Dümeniç et al., 2016). It is expected that the findings to be acquired will help to become aware of possible false beliefs and prejudices. Thus, it is hoped that it will contribute to developing interventions and programs that will meet the special needs of gifted individuals. Additionally, film therapy arising from bibliotherapy, which means therapy with books/written material, is an important part of the “self-help” process (Hébert & Hammond, 2006; Hébert & Neumeister, 2001). It is expected that the findings of the current study will be a source for individual or group counseling interventions to ensure that gifted individuals feel they are not alone and realize that there are other people with similar characteristics.

Method

Research Design

The present research was designed as a case study, one of the qualitative research approaches. The case study aims to examine one or more current situations and the factors related to the situation from a holistic perspective (Merriam & Grenier, 2019; Yin, 2017). This study aimed to examine films about gifted individuals in depth from a holistic perspective.

Study Group

The criterion sampling method is employed when the observation units are required to have particular characteristics (Büyüköztürk et al., 2014). Thus, units meeting the specified criteria are included in the study group. Since this study aimed to reach all the films about gifted individuals, without any language and date restrictions, searches were done for the films with gifted individuals as the main characters until April 2020. The descriptions of the films were examined in this search process. As a result of the examination, the films with gifted individuals in the lead roles were included in the study group. To this end, six researchers, four of whom received postgraduate education in the field of gifted education, one was a Turkish linguist, and one was an associate professor in the field of special education, searched the Internet Movie Database [IMDb] and Beyazperde websites without specifying any language and date restrictions and reached films about gifted individuals. Additionally, a list of 200 films prepared by Girgin (2017), from which a film can be selected according to its content and which includes information indicating the pedagogical value of each film (e.g., special education, guidance, critical pedagogy, etc.) was used to facilitate the process of selecting films with appropriate contents by educators. The researchers

read the descriptions of the films they reached and listed the films they determined to include gifted characters. Then the lists were combined, and the repetitive films were deleted since names were added to the list by more than one researcher. The criterion for inclusion in the study was determined as the presence of a gifted individual/individuals in the lead role of the film. Films without this characteristic were excluded from the study group. Forty-one motion picture films were determined as a result of the search. After watching the determined 41 films, four of these films were excluded from the scope of the study because they did not address a gifted character, and one film was excluded because it could not be reached. The remaining 36 films released between 1984 and 2018 were examined. Table 1 contains the films included in the study group and the features of these films, considering the order of watching the films. As seen in Table 1, nine of the 36 films (25%) were released before 2000, 11 (30.6%) were released between 2000, and 16 (44.4%) were released after 2010.

Table 1*List of Films About Gifted Individuals*

	The original name of the film	Name in Turkish	Year	Country	Genre of the film
1	The Theory of Everything	Her Şeyin Teorisi	2017	UK	Biography, drama, romantic
2	Mr. Turner	Mr. Turner	2014	UK, France, Germany	Biography, drama, historical
3	Rain Man	Yağmur Adam	1988	US	Drama, comedy
4	Wunderkinder	Harika Çocuk	2011	Germany	Drama
5	21	21	2008	US	Drama, thriller
6	The Man Who Knew Infinity	Sonsuzluk Teorisi	2015	UK	Biography, drama
7	Vitus	Küçük Dahi	2006	Switzerland	Drama, musical
8	August Rush	Kalbini Dinle	2007	US	Drama, music
9	Amadeus	Amadeus	1984	US	Biography, drama, musical
10	Proof	Kanıt	2005	US	Drama
11	Akeelah and the Bee	Sözcüklerin Gücü	2006	US	Family film, drama
12	Temple Grandin	Temple Grandin	2010	US	Biography, drama
13	Au Bout Des Doigts	Au Bout Des Doigts	2018	France	Drama, romantic
14	X+Y	X+Y	2014	UK	Drama, romantic
15	The Social Network	Sosyal Ağ	2010	US	Biography, drama
16	A Beautiful Mind	Akıl Oyunları	2001	US	Biography, drama
17	The Little Man Tate	Küçük Adam Tate	1991	US	Drama
18	Good Will Hunting	Can Dostum	1998	US	Drama, romantic
19	Taare Zaamen Par	Her Çocuk Özeldir	2007	India	Drama, family film
20	October Sky	Ekim Düşü	1999	US	Biography, drama, family film
21	Searching for Bobby Fischer	Masum Hamleler	1993	US	Biography, drama
22	Pawn Sacrifice	Şah Mat	2014	US	Biography, drama,
23	IQ	Aşk ve Zekâ	1994	US	Comedy, romantic
24	Something the Lord Made	Tanrıyı Oynayanlar	2004	US	Biography, drama
25	Sherlock Holmes: A Game of Shadows	Sherlock Holmes: Gölge Oyunları	2011	US	Action, adventure, mystery
26	Steve Jobs	Steve Jobs	2015	US	Biography, drama
27	Gifted	Deha	2017	US	Drama
28	The Imitation Game: Enigma	Yapay Oyun	2014	UK, US	Biography, drama, thriller
29	3 Idiots	3 Aptal	2009	India	Comedy, drama
30	Finding Forrester	Forrester'ı Bulmak	2001	US	Drama
31	Matilda	Matilda	1996	US	Comedy, family film
32	Pi	Pi	1998	US	Drama, horror, mystery
33	Sherlock Holmes	Sherlock Holmes	2009	US	Action, adventure, mystery
34	Whiplash	Whiplash	2014	US	Drama, music
35	Van Gogh: At Eternity's Gate	Van Gogh: Sonsuzluğun Kapısında	2018	US	Biography, drama
36	Hadi Be Oğlum	Hadi Be Oğlum	2018	Turkey	Drama

Note: UK = United Kingdom; US = United States.

Data Collection

Data in the study were collected by document analysis. The scope of document analysis consists of the analysis of written, visual, or audio materials that provide information about the phenomenon or events aimed to be researched (Yıldırım & Şimşek, 2018). The scope of document analysis in this study consists of visual documents, in other words, films about gifted individuals.

Data Collection Tools

A checklist (Appendix) was prepared by the researchers by considering the literature to analyze the films included in the study group. The checklist included two general categories to examine the demographic and developmental characteristics (cognitive development characteristics, personality development characteristics, social-emotional development characteristics, and language development characteristics) of the gifted characters in the films. The demographic characteristics category included evaluations of gifted individuals, the environment where the film took place, and other individuals in the film under the headings of (a) gender, (b) age, (c) area of the ability, (d) area where the individual uses his/her ability, (e) comorbidity, (f) parent, (g) family environment, and (h) supporting person. Likewise, evaluations for the four sub-categories determined in the category of developmental characteristics were made using the dimensions of (1) cognitive development characteristics, (a) creative thinking, (b) critical thinking, (c) analytical thinking, (d) attention, (e) learning speed and willingness to learn, (f) strong memory; (2) personality development characteristics, (a) extroversion, (b) compatibility, (c) self-discipline, (d) openness to experience, (e) emotional consistency; (3) social-emotional development characteristics, (a) leadership, (b) justice, (c) humor, (d) empathy, (e) self-awareness, and (f) hypersensitivity; and (4) language development characteristics (a) rich vocabulary and (b) using the language correctly and fluently. In this study, before proceeding to coding, all researchers watched two randomly selected films (*The Theory of Everything* and *Mr. Turner*) and evaluated them by considering the form prepared for descriptive analysis. Afterward, the researchers compared their codings and determined the items in which they had coding difficulties. The researchers discussed the points at which disagreement in coding was thought to be experienced and continued discussing until a consensus was reached. The researchers reached a consensus on what to pay attention to in each item and how to code them. The checklist was finalized at the end of this process. Thus, it was ensured that the researchers developed a common perspective in the evaluation process. Afterward, the researchers were divided into three study subgroups, with two people in each subgroup. In this way, each film was evaluated by more than one researcher, and the data were checked mutually. The distribution of films to be watched by each subgroup was determined by random assignment.

Data Analysis

This study, aiming to reveal how the demographic and developmental characteristics of gifted characters were depicted in motion picture films, analyzed the films, which constituted the research object of the study, by the descriptive analysis technique. Descriptive analysis involves coding the data obtained through observations, interviews, or document reviews according to a framework or headings, summarizing and interpreting them by converting them into numerical data (Yıldırım & Şimşek, 2018). The researchers watched the films between April 16 and June 15, 2020, considering the checklist. Each researcher in the subgroups watched the films in the same order but independently and coded the checklist. After the researchers watched all the films, they compared the checklists and discussed the findings based on their notes regarding the films until a 100% consensus was reached. When necessary, some scenes were watched and evaluated again. Accordingly, the data acquired as a result of coding based on the characteristics determined by the researchers were analyzed.

Credibility

Credibility is the suitability of the research data and the analysis process for the research purpose (Graneheim & Lundman, 2004) and the researcher's attempts to give confidence in the correct interpretation of the data (Whittemore et al., 2001). Using the checklist, checking the data by more than one researcher, and including quotations (Yıldırım, 2010) are among the factors increasing the research credibility. After the evaluation process, the inter-rater reliability coefficient was calculated using the formula “Agreement / (agreement + disagreement) x 100” on the basis of the subgroups (Miles & Huberman, 1994). The mean reliability was found to be 96% (range: 80-100). Additionally, direct quotations from the films were included in the reporting of the findings to ensure credibility.

Findings

This section includes general information about the characters in the 36 films examined and the research findings regarding their developmental domains. Table 2 presents the findings regarding the general characteristics of gifted characters

Table 2

General Characteristics of Gifted Characters (Individual)

	Films	Gender	Age	Area of the ability	Comorbidity/ability in a different area
1	The Theory of Everything	M	Young man	Physics	Yes (Motor neurone disease)
2	Mr. Turner	M	Middle-aged	Painting	No
3	A Beautiful Mind	M	Young-elderly	Spatial intelligence	Yes (Schizophrenia)
4	The Little Man Tate	M	Child	Science and mathematics	Yes (Painting, music)
5	The Social Network	M	Young man	Software	No
6	Pawn Sacrifice	M	The entire life	Chess	No
7	Something the Lord Made	M	Young man	Medicine	No
8	Good Will Hunting	M	Young man	Mathematics	Yes (Photographic memory)
9	Taare Zaamen Par	M	Child	Painting	Yes (Learning difficulty)
10	Searching for Bobby Fischer	M	Child	Chess	No
11	October Sky	M	Child	Science	Yes (Mathematics)
12	IQ	M	Middle-aged	Creativity	No
13	Sherlock Holmes: A Game of Shadows	M	Middle-aged	Science	No
14	Rain Man	M	Elderly	Savant (Visual memory, counting)	Yes (Autism)
15	Wunderkinder	M	Child	Music	No
16	21	M	Young man	Mathematics	No
17	The Man Who Knew Infinity	M	Young man	Mathematics	No
18	Vitus	M	Child	Music	No
19	August Rush	M	Child	Music	No
20	Amadeus	M	Young man	Music	No
21	Proof	F	Young woman	Mathematics	Yes (Psychological problems)
22	Akeelah and the Bee	F	Child	Memory	No
23	Temple Grandin	F	Young woman	Visual-spatial intelligence	Yes (Autism)
24	Au Bout Des Doigts	M	Young man	Music	No
25	X+Y	M	Child	Mathematics	Yes (Autism)
26	Steve Jobs	M	Middle-aged	Computer science	No
27	Gifted	F	Child	Mathematics	No
28	The Imitation Game: Enigma	M	Middle-aged	Computer science	No
29	3 Idiots	M	Young man	Engineering	No
30	Finding Forrester	M	Young man	General intellectual ability	Yes (Basketball and literature)
31	Matilda	F	Child	General intellectual ability	No
32	Pi	M	Middle-aged	Mathematics	No
33	Sherlock Holmes	M	Middle-aged	Detective work	No
34	Whiplash	M	Young man	Music	No
35	Van Gogh: At Eternity's Gate	M	Middle-aged	Painting	No
36	Hadi Be Oğlum	M	Child	Music	Yes (Autism and epilepsy)

Note: F = female; M = male.

Table 2 contains general information about the 36 gifted characters in the 36 films addressing gifted individuals. Of the 36 characters in the films, 31 are male, and 5 are female. Accordingly, it is seen that male characters took part in the majority of the films. Considering the characters' age distribution, it was seen that 12 characters were in the child group (e.g., *The Little Man Tate*), 13 characters were in the young age group (e.g., *The Social Network*), 8 characters were in the middle-aged group (e.g., *Mr. Turner*), and 1 character was in the elderly group (e.g., *Rain Man*). It was revealed that more than one part of the life of 2 characters was included throughout the film (e.g., *Pawn Sacrifice*). Of the 36 characters featured in 36 films, 12 were observed to have another special need accompanying their special ability. Upon examining the accompanying special needs of these 12 characters, 8 (e.g., *Hadi Be Oğlum*) were observed to have special needs such as autism, and 4 (e.g., *Finding Forrester*) had multiple potential. Of the 36 films watched, 14 (e.g., *The Theory of Everything*) are biographical and based on the real-life story of a gifted individual. Table 3 contains the general characteristics of the families of gifted characters.

Table 3*General Characteristics of Gifted Characters (Family)*

	Films	Parent	Family environment	Parent's perspective on education	Supporting person
1	The Theory of Everything	Yes	Positive	Positive	Yes (His teacher and wife)
2	Mr. Turner	Yes	Negative	Positive	Yes (His father)
3	A Beautiful Mind	Not included in the film	Positive	Not included in the film	Yes (Spouse)
4	The Little Man Tate	Yes	Positive	Positive	Yes (Mother)
5	The Social Network	Not included in the film	Not included in the film	Not included in the film	Yes (Friend)
6	Pawn Sacrifice	Yes	Neutral	Positive	Yes (Clergyman)
7	Something the Lord Made	Yes	Positive	Negative	Yes (His wife)
8	Good Will Hunting	No	Negative	Not included in the film	Yes (Therapist and mathematics teacher)
9	Taare Zaamen Par	Yes	Positive-negative	Positive	Yes (Painting teacher)
10	Searching for Bobby Fischer	Yes	Positive	Positive	Yes (Mother, teacher)
11	October Sky	Yes	Negative (in the beginning), positive (afterward)	Negative	Yes (Teacher)
12	IQ	Not included in the film	Not included in the film	Not included in the film	Yes (Albert Einstein)
13	Sherlock Holmes: A Game of Shadows	Not included in the film	Not included in the film	Not included in the film	Yes (Dr. Watson)
14	Rain Man	No	Not included in the film	Not included in the film	Yes (Nursing home employees, sibling)
15	Wunderkinder	Yes	Positive	Positive	Yes (Music teacher, friends and family, brewery worker)
16	21	Yes	Positive	Positive	Yes (Friends)
17	The Man Who Knew Infinity	Yes	Positive	Positive	Yes (His teacher and the teacher's friend)
18	Vitus	Yes	Positive	Positive	Yes (Grandfather)
19	August Rush	No (Included later)	Positive	Got involved in his life later.	Yes (Social worker at the orphanage, boy he met on the street, teachers)
20	Amadeus	Yes	Positive	Positive	Yes (His father and wife)
21	Proof	Yes	Positive	Positive	Yes (Father's assistant)
22	Akeelah and the Bee	Yes	Negative	Negative (in the beginning), positive (afterward)	Yes (Teacher)
23	Temple Grandin	Yes	Positive	Positive	Yes (Her mother, aunt, science teacher, roommate)
24	Au Bout Des Doigts	Yes	Negative	Negative (in the beginning), positive (afterward)	Yes (Teachers, chief, girlfriend)
25	X+Y	Yes	Positive	Positive	Yes (Mother, teacher and friend)
26	Steve Jobs	Not included in the film	Negative	Not included in the film	Yes (Colleague)
27	Gifted	No	Positive	Positive	Yes (Uncle and neighbor)
28	The Imitation Game: Enigma	No	Not included in the film	Not included in the film	No
29	3 Idiots	Not included in the film	Not included in the film	Not included in the film	No
30	Finding Forrester	Yes	Neutral	Positive	Yes (Friend)
31	Matilda	Yes	Negative	Negative	Yes (Teacher)
32	Pi	Not included in the film	Not included in the film	Not included in the film	No
33	Sherlock Holmes	Not included in the film	Not included in the film	Not included in the film	Yes (Friend)
34	Whiplash	Yes	Neutral	Negative	No (There is a teacher forcing him)
35	Van Gogh: At Eternity's Gate	Not included in the film	Not included in the film	Not included in the film	No
36	Hadi Be Oğlum	Yes	Positive	Positive	Yes (His father and piano teacher)

Table 3 contains information on the home/family environments of the 36 gifted characters determined in the films about gifted individuals. It was observed that 23 of the 36 gifted characters had at least one parent by their side (e.g., *Whiplash*), and the parents of 13 characters were not included in the film (e.g., *Van Gogh: At Eternity's Gate*). The families of gifted individuals were usually featured in the films. While characters in 16 films had a positive family environment (e.g., *The Theory of Everything*), 7 had a negative environment (e.g., *Good Will Hunting*). Whereas the family attitudes changed over time in 2 films (e.g., *October Sky*), the family displayed a neutral attitude in 3 films (e.g., *Pawn Sacrifice*). There was no finding regarding the family environment in 9 films (e.g., *Pi*). Upon examining the perspective of the parents of the characters in the films on education, it was seen that 17 families had a positive perspective on education (e.g., *Wunderkinder*), 4 families had a negative perspective (e.g., *Matilda*), and the perspective of 2 families on education was negative first and then turned to positive (e.g., *Au Bout Des Doigts*). Since the family was later included in the film in one film, the parent's perspective was not addressed within the scope of this category (e.g., *August Rush*). As a result, it is seen that the parents of gifted individuals usually had positive perspectives on education in the films including the parents' perspective on education. Furthermore, it was observed that there was no indication of the perspective on education of the parents of 12 characters (e.g., *A Beautiful Mind*). It is seen that 31 of the 36 characters in the films had one or more supporters from their family (e.g., *Vitus*), their educational life (e.g., *Taare Zaamen Par*), or the circle of friends (e.g., *21*). It was found that 5 characters did not have a supporting person in their environment (e.g., *Van Gogh: At Eternity's Gate*). It is seen that there was usually an individual or individuals supporting gifted persons in the films. Table 4 presents the findings regarding the cognitive development characteristics of gifted characters.

Table 4*Cognitive Development*

Dimensions	Behavior display (<i>f</i>)	Displaying the opposite of the behavior (<i>f</i>)	Not observing the behavior (<i>f</i>)
Creative thinking	34 (94.4%)	1 (2.78%)	1 (2.78%)
Critical thinking	28 (77.78%)	4 (11.11%)	4 (11.11%)
Analytical thinking	33 (91.67%)	2 (5.56%)	1 (2.78%)
Problem-solving	32 (88.89%)	1 (2.78%)	3 (8.33%)
Attention	35 (97.22%)	-	1 (2.78%)
Learning speed and willingness to learn	35 (97.22%)	-	1 (2.78%)
Strong memory	36 (100%)	-	-

Table 4 includes the findings regarding the characters' cognitive development. Strong memory was the characteristic most displayed by the characters. Attention, learning speed and willingness to learn, creative thinking, analytical thinking, problem-solving, and critical thinking followed this characteristic.

Strong memory emerges as a characteristic that can be observed in all gifted characters in all of the examined films. For example, the fact that the character remembered his memories from a very young age in the film *The Little Man Tate* is an indication that the character in this film had a strong memory. Creative thinking skills were observed in 34 (94.4%) of the films examined. The fact that the character in the film *Something the Lord Made* created a new product with the materials he found and gave the following response, "I made it by combining some things I found around. It's just like when you come home late at night and know the place of everything in the dark..." was addressed as a sign that he displayed creative thinking.

The fact that John Nash in the film *A Beautiful Mind* said, "I need to study common dynamics and find something different, then I can become someone important." was considered an indication that he had higher-order thinking skills such as problem-solving, creative thinking, critical thinking, and analytical thinking.

While evaluating the learning speed and willingness to learn, the learning conditions of the characters were examined in the presence and absence of a supporting person. For example, the fact that the gifted character in the film *21* was discovered by his teacher and included in the working group and learned his job quickly enabled the researcher to code this characteristic as available. The fact that the character in the film *August Rush* tried to play the guitar after listening to his peer, a street singer, and started to play the guitar enabled the researchers to perform coding for the presence of learning speed and willingness to learn in this film. Table 5 shows the findings regarding the personality development characteristics of gifted characters.

Table 5*Personality Development*

Dimensions	Behavior display (<i>f</i>)	Displaying the opposite of the behavior (<i>f</i>)	Not observing the behavior (<i>f</i>)
Extroversion	23 (63.89%)	13 (36.11%)	-
Compatibility	17 (47.22%)	16 (44.44%)	3 (8.33%)
Self-discipline	30 (83.33%)	5 (13.89%)	1 (2.78%)
Openness to experience	23 (63.89%)	9 (25%)	4 (11.11%)
Emotional consistency	18 (50%)	13 (36.11%)	5 (13.89%)

Table 5 contains the findings regarding the characters' personality development. Self-discipline is the characteristic displayed by the characters the most. Extroversion and openness to experience, emotional consistency and compatibility follow this characteristic.

The study revealed that the majority of the characters in the films examined had self-discipline. For example, the fact that the character in the film *The Theory of Everything* tried to complete his work even during his illness was considered a sign that he had this characteristic. Moreover, the character's reservations about traveling to overseas countries due to his religious beliefs in the film *The Theory of Everything* necessitated coding the characteristic of openness to experience in the opposite direction. The fact that the child character in the film *August Rush* made a series of decisions to catch the opportunity to enter Julliard was addressed as a sign that the character was open to experience. The fact that the character in the film *October Sky* asked for support by sharing his thoughts with Quentin, who was excluded by the school, to realize his ideas and asked Bykovsky for help with welding production, despite his father's objections, shows his characteristic of extroversion. The fact that the gifted individual named Homer Hickam in the film *October Sky* bought various items from a stationery store and tried to make rockets from them shows his openness to experience.

The inconsistency between the character's behavior toward his mother and friend in the film *X+Y*, regarding the least observed emotional consistency and compatibility characteristics, is considered a sign that this character did not have emotional consistency. Furthermore, the character's unbalanced attitude in the relationship with her father's student in the film *Proof* caused the researchers to make a coding that she did not display emotional consistency. Table 6 presents the findings regarding the social-emotional development characteristics of gifted characters.

Table 6*Social-Emotional Development*

Dimensions	Sub-dimensions	Behavior display (<i>f</i>)	Displaying the opposite of the behavior (<i>f</i>)	Not observing the behavior (<i>f</i>)
Social characteristics	Leadership	19 (52.78%)	5 (13.89%)	12 (33.33%)
	Justice	19 (52.78%)	6 (16.67%)	11 (30.56%)
	Humor	19 (52.78%)	1 (2.78%)	16 (44.44%)
Emotional characteristics	Empathy	20 (55.56%)	9 (25%)	7 (19.44%)
	Self-awareness	30 (83.33%)	4 (11.11%)	2 (5.56%)
	Hypersensitivity	28 (77.78%)	1 (2.78%)	7 (19.44%)

Table 6 contains the findings regarding the characters' social-emotional development. Self-awareness was the characteristic most displayed by the characters. Hypersensitivity, empathy, leadership, justice, and humor followed this characteristic. The gifted character Josh in the biographic film *Searching for Bobby Fischer* showed that he had empathy by saying for his friend playing chess in the park, "Is Vinnie sleeping on the street? He can sleep in my bed until I grow up." It is seen that the leading character named, Homer Hickam, became the leader for his friends in amateur rocket production in the film *October Sky*. Although it is a negative behavior that the character Mary in the film *Gifted* damaged the student who caused her classmate's project to be destroyed by hitting him with a book, it can be given as an example of seeking justice. Furthermore, all of the films included lines with humorous elements.

Sherlock Holmes, who answered the question, "What do you see?" directed to him as, "Everything, that's my curse." shows that he is aware of the characteristics he possesses. The character's unawareness of where she was academically in the film *Proof* and her being unsure whether her invention was her father's or her own idea were interpreted as indicators that the character did not display self-awareness. Additionally, it was revealed that

the characters had a diagnosis accompanying their special abilities in the films where gifted characters did not display self-awareness (e.g., *Proof*, $X+Y$).

In the film *Temple Grandin*, the character's way of thinking and inventions in the field of animal husbandry to prevent the tortures she observed in the animal care and washing were addressed as a sign that this character displayed hypersensitivity. The fact that the character in the film *Pawn Sacrifice* demands that his conditions are met by saying, "I won't play until all my conditions are met." and does not participate in the chess tournament if his conditions are not met by saying, "I won't play with these distracting things." indicates that he has hypersensitivity. Table 7 contains the findings regarding the language development characteristics of gifted characters.

Table 7

Language Development

Dimensions	Behavior display (<i>f</i>)	Displaying the opposite of the behavior (<i>f</i>)	Not observing the behavior (<i>f</i>)
Rich vocabulary	27 (75%)	3 (8.33%)	6 (16.67%)
Using the language correctly and fluently	31 (86.11%)	3 (8.33%)	2 (5.56%)

Table 7 presents the findings regarding the characters' language development. Using the language correctly and fluently was the characteristic displayed by the characters the most. Of the characters, 75% had a rich vocabulary.

The fact that the character in the film *Temple Grandin* was considered tongue-tied in terms of language use and she could not distinguish abstract meaningful words caused a negative coding in terms of the characteristic of using the language correctly and fluently. Likewise, the character's introversion and short answers in the film *Taare Zaamen Par* were accepted as a sign that he exhibited limitations in terms of fluent language use. Additionally, it is remarkable that the characters in the two films mentioned had different diagnoses accompanying their special abilities.

Discussion

The present study examined 36 films with a gifted individual or individuals in the lead role and evaluated the characteristics of these individuals in the categories of demographic and developmental characteristics (cognitive development characteristics, personality characteristics, social-emotional development characteristics, and language development characteristics). The characteristics of gifted characters addressed in films may affect society's knowledge and prejudices about these individuals. For example, parents who identify the characteristics of a gifted character in any film with their children may develop the idea that they have a gifted child. Likewise, the opinions of educators who watch these films can be affected in important ways. At this point, the messages that films about a group in need of special education give to us are valuable. The prominent findings of the research are discussed in the following lines in the context of the literature.

Considering the films in terms of the years of their production, most were released between 2010 and 2019 and are in the drama genre. Another study examining films about gifted individuals concluded that the films were usually in the autobiography and drama genre (Pektaş et al., 2020). This finding supports the literature. When the gifted character in the films about gifted individuals is considered in the context of gender, it is seen that the character is usually portrayed as a male. In their study, Aljughaiman et al. (2012) observed that students' drawings of intelligent individuals usually depicted males. In their study in which Bilgiç et al. (2020) compared the image of gifted individuals with visuals in different languages, they concluded that gifted individuals were predominantly males in terms of gender. The finding acquired in our research overlaps with the studies examining the perceptions of gifted individuals in the literature (Aljughaiman et al., 2012; Bilgiç et al., 2020).

Concerning the ages of the gifted characters in the films examined, it is seen that gifted individuals were mostly depicted during their childhood and youth in the films. However, some films addressed life stories ranging from childhood or youth to adulthood or old age. Such films play a critical role in our addressing the development of the gifted character over the years, the problems he/she encounters, his/her perspective on life and our understanding of the family's perspective on the education and development of their children throughout their life.

Twelve of the 36 characters featured in the 36 films examined had another characteristic/diagnosis accompanying their special ability. Upon examining the characteristics/diagnoses accompanying special abilities in these films, it is seen that diagnoses such as autism and learning disability accompanied special abilities in eight

characters and multiple potential in four characters. Being twice-exceptional is a subject that draws attention in the literature, as in films. The concept of twice-exceptional is defined as individuals showing special abilities in one or more domains while showing disability in one or more domains or experiencing difficulties in these domains (Neihart, 2008). Gifted individuals may have high-level abilities in one or more domains, but they may develop behind their peers in some skills, such as social, art, and motor skills (Dağlıoğlu, 2010). On the other hand, the concept of multiple potential is a concept used for individuals who display special abilities in more than one domain (Kerr & Sodano, 2003). The fact that eight of the 36 films featured twice-exceptional individuals and four featured individuals with multiple potential is an interesting finding in terms of the concepts of twice-exceptional and multiple potential, awareness of which has yet to be developed.

It is observed that a positive perspective is displayed in most of the films including families' perspectives on the education of their gifted children. It is known to be important to support the abilities of gifted students with adult guidance and a supportive family environment (Deur, 2011). In the films, there are one or more supporters from the family, educational life, or circle of friends around the gifted characters. This person can be a teacher of a gifted individual (e.g., *October Sky*), spouse (e.g., *A Beautiful Mind*), or therapist (e.g., *Good Will Hunting*). In this respect, it is seen that the importance of accepting and supporting the abilities of gifted individuals by their environment, which is frequently emphasized both in films and the literature (Özbay & Palancı, 2011), is stressed. Considering the research on the impact of films on the audience, it is thought that mentioning the effect of the support provided by others in films may be a guide in providing support to these individuals. For example, in the film *Good Will Hunting*, the professor who notices the ability and the therapist who gives positive directions play a great role in the success of the gifted character in life.

The concept of special ability is mostly associated with advanced cognitive development both in the literature and in mass media (Bayar et al., 2020). It is observed that mostly strong memory is emphasized among the cognitive development characteristics of these individuals. Strong memory is also one of the distinguishing characteristics of gifted individuals (Clark, 2015). The statement, "*I can remember the moment I was born.*" of Fred, a gifted character in the film *The Little Man Tate*, shows that he can remember memories of his very young age. Attention, learning speed and willingness to learn, creative thinking, analytical thinking, problem-solving, and critical thinking, respectively, are the characteristics that follow strong memory among the cognitive development characteristics in the films examined. The words of Stephen Hawking in the film *The Theory of Everything*, "*I'm trying to solve the mathematical probability of happiness.*" emphasize his higher-order thinking skills. The fact that Fred in the film *The Little Man Tate* read the writing on the bottom of the plate one day while eating with his mother shows that he learned to read by himself at a very young age. It is an expected situation that these characteristics, which are among the important criteria for diagnosing giftedness in the literature, will also find a response in films. Pfeiffer also (2009) reported that the examples of children who read books at the age of 3, play chess at a good level at the age of 6, or play the violin with a university orchestra at the age of 11 reflect developmentally advanced children and are an indicator of giftedness.

Self-discipline is the characteristic mostly displayed by the characters in their personality characteristics, followed by extroversion and openness to experience, emotional consistency and compatibility, respectively. Self-discipline means that individuals can control their behaviors and responsibilities (Bear, 2005). Despite the opposition of the father of Homer, who was in the lead role in the biographic film *October Sky*, his words, "*I'm going to build a rocket, like Sputnik. Yeah, I'm not saying it will go to space or anything, but I'm going to do the rocket, I'll definitely do that.*" can be given as examples of self-discipline by considering them as not giving up despite all the difficulties, showing faith in success, and the person's self-motivation. Extroversion and openness to experience are among the five factors of personality (Kaufman et al., 2016). While extroversion is defined as being social and enterprising (McCrae & Costa, 1987), being open to experience is defined as being curious, creative, and having a vast imagination (Tatlilioğlu, 2014). In the literature, it is mentioned that gifted individuals have aesthetic sensitivity, imagination, and non-traditional attitudes (Chamorro-Premuzic, 2007). In the films examined, gifted individuals with these personality traits are characterized in line with the literature (Clark, 2015). Concerning emotional consistency and compatibility, there are differences between the gifted individuals characterized in the films and the literature. Whereas emotional consistency is defined as an individual's positive approach to the conditions in which he/she lives and his/her ability to maintain his/her inner balance (Bozkaya, 2013), compatibility is defined as adapting to new situations and interpersonal events and displaying a helpful, understanding, and forgiving attitude (Tatlilioğlu, 2014). These characteristics are among the characteristics of gifted individuals (Clark, 2015). Upon examining the films in terms of the characters' compatibility and emotional consistency, it is seen that this characteristic is highlighted in less than half of the characters (e.g., *Nathan* in the film *X+Y* and *Catherine* in the film *Proof*). This finding is parallel to other research findings demonstrating that

gifted individuals are depicted as individuals who have problems with social skills and poor communication skills in films (Pektaş et al., 2020). Although the findings of studies on social adaptation in gifted individuals differ in the literature, recent studies have concluded that gifted individuals exhibit social adaptation not higher than their peers but at least equal to their peers (Oğurlu, 2010). This finding was also supported by the study by Neihart et al. (2021), stating that there might be more common socio-emotional difficulties among gifted individuals due to their abilities or how society positioned gifted individuals, but this did not mean that gifted children were more likely to be socially unskilful than other peers. A study examining the perceptions of special education preservice teachers of the characteristics of gifted individuals showed that preservice teachers perceived these individuals as “asocial people who experience communication problems” (Bayar et al., 2020). Another study demonstrated that school counselor/psychological counselor candidates perceived the support need of gifted individuals for social adaptation as the area with the highest guidance needs (Güçyeter, 2018). It is thought that portraying gifted individuals as incompatible and lacking emotional consistency in mass media may be among the possible reasons why gifted individuals are perceived in such a way, although they are compatible and have emotional consistency similar to their peers.

Self-awareness was the characteristic most displayed by the gifted characters in the study among the social-emotional development characteristics. This characteristic was followed by hypersensitivity, empathy, leadership, justice, and humor, respectively. Hypersensitivity, which came to the forefront in the films, is also the most emphasized characteristic for gifted individuals in personality development theories (Rinn & Bishop, 2015). When the gifted Sherlock Holmes in the film *Sherlock Holmes: A Game of Shadows* was asked, “What do you see?” he replied, “Everything, that's my curse.” In this film, it was observed that the character's hypersensitivity and self-awareness were frequently emphasized in different dimensions. Self-awareness is defined as the degree to which individuals are consciously aware of their internal and interaction with others (Hackston, 2019). The character in the film *Van Gogh: At Eternity's Gate* expressed his problems in terms of hypersensitivity and emotional consistency by responding to the question, “Why are you so emotional?” as “Sometimes I don't know what I'm doing or what I'm saying.” Upon examining the social-emotional development characteristics that are most frequently used to portray gifted characters in films, it is seen that the characteristics emphasized in the literature are mentioned. These characteristics include high self-awareness, extraordinary sensitivity to the feelings of others, emotional depth, and leadership (Clark, 2015). The statement of the gifted character John Nash, “I like to think I'm a lone wolf, but the main reason is that people don't like me.” he gave to the question, “You don't have family, you don't have close friends, but why?” is included in the film *A Beautiful Mind*. The gifted character Will in the film *Good Will Hunting* said, “I can't paint, I can't even draw a straight line, I can't play the piano, but when it comes to things like that, I can do them.” In both examples, we can see that gifted individuals have awareness of themselves and other individuals around them. The fact that the gifted character Fred in the film *The Little Man Tate* became sad when he saw the writing, “Mother Earth is melting.” emphasizes his characteristic of empathy for social events. His mother's comment, “He thinks too much about the world and me.” is indicated as the reason for this. In the film *Van Gogh: At Eternity's Gate*, Van Gogh says, “I just want to be one of them.”, which indicates that he wanted to adapt but could not succeed in this.

Using the language correctly and fluently is the language development characteristic most displayed by the characters in the films about gifted individuals. Most of these characters have a rich vocabulary. Considering that a rich vocabulary and a good level of language development compared to their peers are among the distinguishing characteristics of gifted individuals (Clark, 2015; Conklin & Frei, 2015), it is expected that these characteristics will come to the forefront in films. In this respect, it can be said that the characteristics addressed in films about gifted individuals are commonly present in films.

As a result, the findings of this study, which is limited to the examination of 36 films about gifted individuals released between 1984 and 2018 and translated into Turkish, demonstrate that gifted individuals are generally characterized in films in a way consistent with the literature. Considering the effects of films and social representations on society, it is thought that it is extremely important to depict gifted characters in films in light of scientific knowledge. Various recommendations can be made based on the findings of the present study. The gifted individuals in the films were examined only in terms of certain developmental characteristics. Therefore, it can be recommended to conduct research based on different characteristics (e.g., moral development). In the films examined, it is seen that there are individuals with different diagnoses accompanying special abilities. A similar study can be carried out directly for films in which these individuals are in the lead role. The use of only IMDb and Beyazperde websites, which are the most well-known film databases in Turkey and abroad, when searching for films, despite the presence of numerous film databases, can be expressed as the study's limitation. Furthermore, the fact that expert opinion was not obtained for the checklist used in the study constitutes another limitation of

the study. To prevent this limitation, it is recommended to obtain expert opinion in further research. It was observed that the films examined in the study were shot after 2000, especially in the last ten years, and the characteristics of the gifted characters in the films were parallel to the literature. This can be explained by the increased popularity of the field of gifted individuals and the ease of access to scientific publications related to the field. Strong memory, early reading, and empathy for social events in the film *The Little Man Tate*, higher-order thinking skills in the film *The Theory of Everything*, self-discipline, motivation, and leadership in the film *October Sky*, and hypersensitivity and self-awareness in the film *Sherlock Holmes: A Game of Shadows* can be given as examples of this. While most characteristics of gifted characters in films are compatible with the literature, a few (e.g., displaying compatible behaviors and having emotional consistency) may not support the literature. At this point, it can be suggested to consult the opinions of experts in the field of giftedness for films about gifted individuals. Although special education programs for gifted individuals and scientific studies in the field have increased exponentially in Turkey (Sak et al., 2015), the limited number of films about gifted individuals draws attention. Based on this finding, it is thought that there is a need to shoot films with gifted individuals in the lead role and that these films are of critical importance, considering their impact on social awareness.

Authors' Contributions

All authors contributed to the determination of the study subject, data collection and analysis of the data. The fourth author wrote the introduction and the first, second and fifth authors worked together in the writing of the method. The first and third authors wrote the findings section. The first, second and fifth authors wrote the discussion part together.

References

- Abelman, R. (1992). *Some children under some conditions: TV and the high potential kid*. The National Research Center on the Gifted and Talented. <https://files.eric.ed.gov/fulltext/ED366156.pdf>
- Ackerman, P. L., & Heggestad, E. D. (1997). Intelligence, personality, and interests: Evidence for overlapping traits. *Psychological Bulletin*, 121(2), 219-245. <https://doi.org/10.1037/0033-2909.121.2.219>
- Afat, N., Kadioğlu-Ateş, H., & Orhan-Karsak, H. G. (2020). Gifted filmi bağlamında özel yeteneklilere ve eğitimlerine genel bir bakış [An overview of gifted children and their education in the context of Gifted film]. *Electronic Turkish Studies*, 15(5), 2677-2696. <http://dx.doi.org/10.7827/TurkishStudies.44413>
- Aljughaiman, A., Duan, X., Händel, M., Hopp, M., Stoeger, H., & Ziegler, A. (2012). A cross-cultural study of implicit theories of an intelligent person. *Turkish Journal of Giftedness and Education*, 2(1), 2-17. <https://files.eric.ed.gov/fulltext/ED541073.pdf>
- Atmaca, F., Yağbasanlar, O., Yıldız, E., Göncü, A., & Baloğlu, M. (2022). The backstage of twice-exceptionality: A systematic review of the movies. *Roeper Review*, 44(3), 173-187. <https://doi.org/10.1080/02783193.2022.2071366>
- Ball-Rokeach, S. J., & DeFleur, M. L. (1976). A dependency model of mass-media effects. *Communication Research*, 3(1), 3-21. <https://doi.org/10.1177/009365027600300101>
- Baudson, T. G. (2016). The mad genius stereotype: Still alive and well. *Frontiers in Psychology*, 7(368), 1-9. <https://doi.org/10.3389/fpsyg.2016.00368>
- Bayar, S., Arslan, D., & Avcı-Doğan, G. (2020). Özel eğitim öğretmen adaylarının üstün zekâ kavramına yönelik algısı [Special education preservice teachers' perceptions of giftedness]. *Anadolu Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi (AUJEF)*, 4(3), 232-253. <https://doi.org/10.34056/aujef.673373>
- Bear, G. B. (2005). *Developing self-discipline and preventing and correcting misbehavior* (1st ed.). Pearson Education.
- Behrend, A. H. (2012). *Self-perceptions of gifted achievers and underachievers: A phenomenological study* [Doctoral dissertation, Liberty University]. <https://digitalcommons.liberty.edu/cgi/viewcontent.cgi?article=1699&context=doctoral>
- Bergold, S., Hastall, M. R., & Steinmayr, R. (2020). Do mass media shape stereotypes about intellectually gifted individuals? Two experiments on stigmatization effects from biased newspaper reports. *Gifted Child Quarterly*, 65(1), 75-94. <https://doi.org/10.1177/0016986220969393>
- Bilgiç, Ş., Şakar, S., Bıçakçı, M., & Baloğlu, M. (2020). Üstün zekâlı imajının çeşitli dillerdeki görseller aracılığı ile karşılaştırmalı incelenmesi [Comparative evaluation of giftedness image by visuals in different languages]. *Yeni Türkiye*, 116(2), 380-389. https://www.researchgate.net/publication/346607266_Ustun_Zekali_Imajinin_Cesitli_Dillerdeki_Gorseller_Araciligi_ile_Karsilastirmali_Incelenmesi
- Bozkaya, E. (2013). *Örgüt çalışanlarının kişilik özellikleri ile örgütsel bağlılıkları arasındaki ilişkinin incelenmesi: Hiyerarşik yapısı yüksek bir kurumda uygulama [Examine the relationship between personality traits and organizational commitment of employees: An empirical study in the high hierarchical organization]* (Tez Numarası: 335186) [Yüksek lisans tezi, Balıkesir Üniversitesi]. Yükseköğretim Kurulu Ulusal Tez Merkezi.
- Büyüköztürk, Ş., Kılıç-Çakmak, E., Akgün, Ö. E., Karadeniz, Ş., & Demirel, F. (2014). *Eğitimde bilimsel araştırma yöntemleri [Scientific research methods in education]* (27. baskı). Pegem Yayıncılık.
- Callahan, C. M. (2009). Myth 3: A family of identification myths: Your sample must be the same as the population. There is a "silver bullet" in identification. There must be "winners" and "losers" in identification and programming. *Gifted Child Quarterly*, 53(4), 239-241. <https://doi.org/10.1177/0016986209346826>
- Cattell, R. B. (1963). Theory of fluid and crystallized intelligence: A critical experiment. *Journal of Educational Psychology*, 54(1), 1-22. <https://doi.org/10.1037/h0046743>
- Chamorro-Premuzic, T. (2007). *Personality and individual differences*. Wiley-Blackwell.

- Cirhinlioğlu, F., Aktas, V., & Öner, O. B. (2006). Sosyal temsil kuramına genel bir bakış [A general approach to the social representation theory]. *Çukurova Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi*, 30(2), 163-174. <https://search.trdizin.gov.tr/yayin/detay/89332/>
- Clark, B. (2015). *Üstün zekalı olarak büyüme: Evde ve okulda çocukların potansiyellerini geliştirmek [Growing up gifted: Developing the potential of children at school and at home]*. (F. Kaya, & Ü. Oğurlu, Trans.; 8th ed.). Nobel Yayın Dağıtım. (Original work published 2012)
- Coleman, L. J., & Cross, T. L. (1988). Is being gifted a social handicap? *Journal for the Education of the Gifted*, 11(4), 41-56. <https://doi.org/10.1177/016235328801100406>
- Conklin, W., & Frei, S. (2015). *Üstün zekalı ve yetenekliler için eğitim programının farklılaştırılması [Differentiating the curriculum for gifted learners]*. (N. G. Kahveci, Trans.; 1st ed.). Özgür Yayınları. (Original work published 2007)
- Cox, J. (2000). Amadeus to young Einstein: Modern cinema and its portrayal of gifted learners. *Gifted Child Today*, 23(1), 14-19. <https://doi.org/10.4219/gct-2000-712>
- Dağlıoğlu, H. E. (2010). Üstün yetenekli çocukların eğitiminde öğretmen yeterlikleri ve özellikleri [Proficiency and characteristics of teachers in the education of gifted children]. *Milli Eğitim Dergisi*, 40(186), 72-84. <https://dergipark.org.tr/en/pub/milliegitim/issue/36198/407059>
- Dai, D. Y. (2009). Essential tensions surrounding the concept of giftedness. In L. Shavinina (Ed.), *International handbook on giftedness* (1st ed., pp. 39-80). Springer.
- Deur, P. V. (2011). Views of gifted elementary students about self-directed learning. *Gifted and Talented International*, 26(1-2), 111-120. <https://doi.org/10.1080/15332276.2011.11673595>
- Dümenci, S. B., Gürsoy, F., & Aral, N. (2016). Türkiye’de okul öncesi dönemdeki üstün potansiyelli ve üstün zekalı olan çocukların eğitimleri [Education of highly gifted and gifted children at preschool period in Turkey]. *Kastamonu Education Journal*, 24(5), 2469-2480. <https://dergipark.org.tr/tr/pub/kefdergi/issue/27735/317916>
- Gaesser, A. H. (2018). Befriending anxiety to reach potential: Strategies to empower our gifted youth. *Gifted Child Today*, 41(4), 186-195. <https://doi.org/10.1177/1076217518786983>
- Gardner, H. (1983). *Frames of mind: The theory of multiple intelligences* (1st ed.). Basic Books.
- Girgin, M. (2017). *Eğitim filmleri [Educational movies]* (6th ed.). Vize Yayıncılık.
- Giroux, H. A. (2002). *Breaking in to the movies: Film and the culture of politics* (1st ed.). Blackwell.
- Graneheim, U. H., & Lundman, B. (2004). Qualitative content analysis in nursing research: Concepts, procedures and measures to achieve trustworthiness. *Nurse Education Today*, 24(2), 105-112. <https://doi.org/10.1016/j.nedt.2003.10.001>
- Güçyeter, Ş. (2018). Rehber öğretmen adaylarının üstün yetenekli öğrencilerin eğitimleri, sosyal duygusal özellikleri ve rehberlik gereksinimlerine ilişkin farkındalıkları [School counselor candidates’ awareness related to talented students’ education, social-emotional characteristics, and counseling needs]. *Milli Eğitim Dergisi*, 47(1), 225-246. <https://dergipark.org.tr/tr/pub/milliegitim/issue/40518/480934>
- Hackston, J. (2019). Maybe you’re aware. Self-awareness is in short supply at work. <https://www.workforce.com/news/maybe-youre-aware-self-awareness-is-in-short-supply-at-work>
- Hébert, T. P., & Hammond, D. R. (2006). Guided viewing of film with gifted students: Resources for educators and counselors. *Gifted Child Today*, 29(3), 14-27. <https://doi.org/10.4219/gct-2006-6>
- Hébert, T. P., & Neumeister, K. L. S. (2001). Guided viewing of film: A strategy for counseling gifted teenagers. *Journal of Secondary Gifted Education*, 12(4), 224-235. <https://doi.org/10.4219/jsge-2001-669>
- Hertberg-Davis, H. (2009). Myth 7: Differentiation in the regular classroom is equivalent to gifted programs and is sufficient: Classroom teachers have the time, the skill, and the will to differentiate adequately. *Gifted Child Quarterly*, 53(4), 251-253. <https://doi.org/10.1177/0016986209346927>
- İmamoğlu, M., & Tortop, H. S. (2017). “Gifted” filmi eleştirisi [“Gifted” movie review]. *Üstün Zekalılar Eğitimi ve Yararı Dergisi*, 4(3), 109-115. <https://dergipark.org.tr/tr/pub/jgedc/issue/38703/449463>

- Karacan-Özdemir, N. (2018). Ekim düşü filminin üstün yetenekli öğrencilerin kariyer gelişimleri açısından incelenmesi [Investigating "October Sky" movie in terms of career development of gifted students]. *Milli Eğitim Dergisi*, 47(1), 31-52. <https://dergipark.org.tr/pub/milliegitim/issue/40518/476314>
- Kaufman, S. B., Quilty, L. C., Grazioplene, R. G., Hirsh, J. B., Gray, J. R., Peterson, J. B., & DeYoung, C. G. (2016). Openness to experience and intellect differentially predict creative achievement in the arts and sciences. *Journal of Personality*, 84(2), 248-258. <https://doi.org/10.1111/jopy.12156>
- Kerr, B., & Sodano, S. (2003). Career assessment with intellectually gifted students. *Journal of Career Assessment*, 11(2), 168-186. <https://doi.org/10.1177/1069072703011002004>
- Kingore, B. (2001). Great books: Gifted kids, gifted characters, and great books. *Gifted Child Today*, 24(1), 30-32. <https://doi.org/10.4219/gct-2000-525>
- Mallatt-Grow, C. S. (2020). *The trauma of the gifted child* [Doctoral dissertation, Faculty of The Chicago School of Professional Psychology]. <https://www.proquest.com/docview/2385424772?accountid=37146>
- McCrae, R. R., & Costa, P. T. (1987). Validation of the five-factor model of personality across instruments and observers. *Journal of Personality and Social Psychology*, 52(1), 81-90. <https://doi.org/10.1037/0022-3514.52.1.81>
- Merriam, S. B., & Grenier, R. S. (Eds.). (2019). *Qualitative research in practice: Examples for discussion and analysis*. John Wiley & Sons.
- Miles, M. B., & Huberman, A. M. (1994). *Qualitative data analysis: An expanded sourcebook* (2nd ed.). SAGE Publications.
- Moscovici, S. (1984). The phenomenon of social representations. In R. M. Farr & S. Moscovici (Eds.), *Social representations* (1st ed., pp. 3-69). Cambridge Press.
- Neihart, M. (1999). The impact of giftedness on psychological well-being: What does the empirical literature say? *Roper Review*, 22(1), 10-17. <https://doi.org/10.1080/02783199909553991>
- Neihart, M. (2008). Identifying and providing services to twice exceptional children. In S. Pfeiffer (Ed.), *Handbook of giftedness in children* (pp. 115-137). Springer.
- Neihart, M., Pfeiffer, S. I., & Cross, T. L. (2021). What have we learned and what should we do next? In M. Neihart, S. I. Pfeiffer, & T. L. Cross (Eds.), *The social and emotional development of gifted children* (2nd ed. pp. 283-298). Routledge.
- Oğurlu, Ü. (2010). Üstün zekâlı ve yeteneklilerde sosyal uyum ve arkadaşlık ilişkileri: Literatür taraması [Social adjustment and friendship in gifted and talented: A literature review]. *Çukurova Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 3(39), 90-99. <https://search.trdizin.gov.tr/yayin/detay/120430/>
- Özbay, Y., & Palancı, M. (2011). Üstün yetenekli çocuk ve ergenlerin psikososyal özellikleri [Psychosocial characteristics of gifted children and adolescents]. *Sakarya Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 22, 89-108. <https://dergipark.org.tr/tr/pub/sakaefd/issue/11218/133963>
- Pektaş, D., Çetin, A., Işık, E., Kırman, A., & Metin, N. (2020). Üstün yetenekli çocukların konu edildiği filmlerin gelişimsel ve eğitsel açıdan incelenmesi [Investigation of the films which has been the topic of gifted children in developmentally and educationally]. *Hacettepe Üniversitesi Sağlık Bilimleri Fakültesi Dergisi*, 7(2), 206-228. <https://dergipark.org.tr/tr/pub/husbfd/issue/54381/531398>
- Peterson, J. S. (2009). Myth 17: Gifted and talented individuals do not have unique social and emotional needs. *Gifted Child Quarterly*, 53(4), 280-282. <https://doi.org/10.1177/0016986209346946>
- Pfeiffer, S. I. (2009). The gifted: Clinical challenges for child psychiatry. *Journal of the American Academy of Child and Adolescent Psychiatry*, 48(8), 787-790. <https://doi.org/10.1097/CHI.0b013e3181aa039d>
- Preckel, F., Baudson, T. G., Krolak-Schwerdt, S., & Glock, S. (2015). Gifted and maladjusted? Implicit attitudes and automatic associations related to gifted children. *American Educational Research Journal*, 52(6), 1160-1184. <https://doi.org/10.3102/0002831215596413>

- Reis, S. M., & Renzulli, J. S. (2004). Current research on the social and emotional development of gifted and talented students: Good news and future possibilities. *Psychology in the Schools, 41*(1), 119-130. <https://doi.org/10.1002/pits.10144>
- Reis, S. M., & Renzulli, J. S. (2009). Myth 1: The gifted and talented constitute one single homogeneous group and giftedness is a way of being that stays in the person over time and experiences. *Gifted Child Quarterly, 53*(4), 233-235. <https://doi.org/10.1177/0016986209346824>
- Renzulli, J. S. (1978). What makes giftedness?: Reexamining a definition. *Phi Delta Kappan, 92*(8), 81-88. <https://doi.org/10.1177/003172171109200821>
- Rinn, A. N., & Bishop, J. (2015). Gifted adults: A systematic review and analysis of the literature. *Gifted Child Quarterly, 59*(4), 213-235. <https://doi.org/10.1177/0016986215600795>
- Sak, U., Öpengin, E., Bal-Sezerel, B., Ayas, M. B., Özdemir, N. N., & Demirel, Ş. (2015). Türkiye’de üstün yeteneklilerin eğitiminin eleştirel bir değerlendirmesi [Gifted and talented education in Turkey: Critics and prospects]. *Türk Üstün Zekâ ve Eğitim Dergisi, 5*(2), 110-132. <https://search.trdizin.gov.tr/yayin/detay/235105/>
- Smithikrai, C. (2016). Effectiveness of teaching with movies to promote positive characteristics and behaviors. *Procedia-Social and Behavioral Sciences, 217*, 522-530. <https://doi.org/10.1016/j.sbspro.2016.02.033>
- Sternberg, R. J. (1984). Toward a triarchic theory of human intelligence. *Behavioral and Brain Sciences, 7*(2), 269-287. <https://doi.org/10.1017/S0140525X00044629>
- Sternberg, R. J., & Davidson, J. (Eds.) (2005). *Conceptions of giftedness* (2nd ed.). Cambridge University Press.
- Şentürk, Ş. (2018). Little Man Tate ve Gifted filmleri üzerinden üstün yetenekliliğe bakış [A look on gifted individuals through the movies, Little Man Tate and Gifted]. *OMÜ Eğitim Fakültesi Dergisi, 37*(2), 107-122. <https://dergipark.org.tr/tr/pub/omuefd/issue/40321/457656>
- Tatlıhoğlu, K. (2014). Üniversite öğrencilerinin beş faktör kişilik kuramına göre kişilik özellikleri alt boyutlarının bazı değişkenlere göre değerlendirilmesi [A research subscales of undergraduates’ personality traits according to five factor personality theory in terms of some variants]. *Tarih Okulu Dergisi (TOD), 7*(17), 939-971. <http://dx.doi.org/10.14225/Joh400>
- Terman, L. M. (1926). *Genetic studies in genius: Mental and physical traits of a thousand gifted children* (2nd ed.). Stanford University Press.
- Tolan, S. (1994). Discovering the gifted ex-child. *Roeper Review, 17*(2), 134-138. <https://doi.org/10.1080/02783199409553642>
- Topal, M., & Tortop, H. S. (2015). Film incelemesi: Vitus filmi’nin üstün yetenekliler eğitimi açısından incelenmesi [A movie review: An examination of the Vitus movie in terms of gifted education]. *Üstün Zekâlılar Eğitimi ve Yaratıcılık Dergisi, 2*(2), 23-29. <https://dergipark.org.tr/tr/pub/jgedc/issue/38680/449360>
- Topal, M., & Tortop, H. S. (2016). Film incelemesi: Little Man Tate filmi’nin üstün yetenekliler eğitimi açısından incelenmesi [A movie review: An examination of Little Man Tate movie in terms of gifted education]. *Üstün Zekâlılar Eğitimi ve Yaratıcılık Dergisi, 3*(1), 61-65. <https://dergipark.org.tr/tr/pub/jgedc/issue/38681/449374>
- Vialle, W. (2007). Pink or Paris?: Giftedness in popular culture. *Australasian Journal of Gifted Education, 16*(1), 5-11. <https://search.informit.org/doi/10.3316/ielapa.797056332069391>
- Whittemore, R., Chase, S. K., & Mandle, C. L. (2001). Validity in qualitative research. *Qualitative health research, 11*(4), 522-537. <https://doi.org/10.1177/104973201129119299>
- Winsor, D. L., & Mueller, C. E. (2020). Depression, suicide, and the gifted student: A primer for the school psychologist. *Psychology in the Schools, 57*(10), 1627-1639. <https://doi.org/10.1002/pits.22416>
- Yıldırım, A., & Şimşek, H. (2018). *Sosyal bilimlerde nitel araştırma yöntemleri [Qualitative research methods in the social sciences]* (11th ed.). Seçkin Yayıncılık.

- Yıldırım, K. (2010). Nitel araştırmalarda niteliği artırma [Raising the quality in qualitative research]. *İlköğretim Online*, 9(1), 79-92. <https://dergipark.org.tr/tr/pub/ilkonline/issue/8596/106955>
- Yin, R. K. (2017). *Case study research and applications: Design and methods* (6th ed.). SAGE Publications.
- Zeidner, M., & Shani-Zinovich, I. (2011). Do academically gifted and nongifted students differ on the Big-Five and adaptive status? Some recent data and conclusions. *Personality and Individual Differences*, 51(5), 566-570. <https://doi.org/10.1016/j.paid.2011.05.007>
- Ziegler, A., & Raul, T. (2000). Myth and reality: A review of empirical studies on giftedness. *High Ability Studies*, 11(2), 113-136. <https://doi.org/10.1080/13598130020001188>

Appendix

Checklist

Name of the Film	
Demographic Characteristics	
Individual	Family
Gender:	Parent:
Age:	Family environment:
Area of the real ability:	Parent's educational status/perspective on education:
Area where the individual uses his/her ability:	Family's socioeconomic level:
Comorbidity/ability in different areas:	Supporting person (if any):
Physical characteristics:	
Other:	Other:

Developmental Domains and Characteristics								
Cognitive Development	Creative Thinking	Critical Thinking	Analytical Thinking	Problem-Solving	Attention	Learning Speed and Willingness to Learn	Strong Memory	Other
Personality Development	Extroversion	Compatibility	Self-Discipline	Openness to Experience	Emotional Consistency	Other		
Social-Emotional Development	Social Characteristics			Emotional Characteristics			Other	
	Leadership	Justice	Humor	Empathy	Self-Awareness	Hypersensitivity		
Language Development	Rich Vocabulary			Using the Language Correctly and Fluently			Other	